

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS
VAJTA KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVÉHEZ

Készítette:

Szente Eszter

*okl. vegyész
környezetvédelmi szakmérnök*

Szente Zoltán

*okl. geofizikus mérnök
környezetvédelmi szakértő*

Attala
2017.

TARTALOMJEGYZÉK

MELLÉKLETEK JEGYZÉKE	3
-----------------------------------	----------

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE	4
---	----------

1.1. ELŐZMÉNYEK	4
-----------------------	---

1.2. A TERVEZÉSI FOLYAMAT MÁS RÉSZEIHEZ VALÓ KAPCSOLÓDÁSA	4
---	---

1.3. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TETT JAVASLATOK HATÁSA A TERV ALAKULÁSÁRA	4
---	---

1.4. A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS SZERVEK ÉS AZ ÉRINTETT NYILVÁNOSSÁG BEVONÁSA, AZ ÁLTALUK ADOTT VÉLEMÉNYEKNEK, SZEMPONTOKNAK A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TÖRTÉNŐ FIGYELEMBEVÉTELE, AZ INDOKOK ÖSSZEFOGLALÁSA;	4
---	---

1.5. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSÉHEZ FELHASZNÁLT ADATOK FORRÁSA, AZ ALKALMAZOTT MÓDSZER KORLÁTAI	5
--	---

2. A TERV KIDOLGOZÁSAKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK RÖVID ISMERTETÉSE	5
---	----------

2.1. A TERV KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJÁBÓL FONTOS CÉLJAINAK, TARTALMÁNAK ÖSSZEFOGLALÓ ISMERTETÉSE.....	5
--	---

2.2. A TERV ÖSSZEFÜGGÉSE, CÉLJAINAK ÖSSZEVETÉSE A TERV SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS NEMZETKÖZI, KÖZÖSSÉGI, ORSZÁGOS VAGY HELYI SZINTEN KITŰZÖTT KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETVÉDELMI CÉLOKKAL, SZABÁLYOKKAL	6
---	---

Országos programokkal való kapcsolatok.....	7
---	---

Térségi programokkal való kapcsolatok	8
---	---

3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA.....	12
--	-----------

3.1. A JELENLEGI KÖRNYEZETI HELYZET RELEVÁNS, A TERVVEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN LÉVŐ ELEMINEK ISMERTETÉSE;.....	12
--	----

<i>3.1.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol</i>	<i>12</i>
---	-----------

3.1.1.1. Természetföldrajzi adottságok	12
--	----

3.1.1.2. Vízföldtani viszonyok	15
--------------------------------------	----

3.1.1.3. Föld.....	17
--------------------	----

3.1.1.4. Talaj- és vízvédelem.....	18
------------------------------------	----

3.1.1.5. Természet- és tájvédelem	23
---	----

3.1.1.6. Épített környezet védelme	24
--	----

<i>3.1.2. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása</i>	<i>25</i>
---	-----------

VAJTA TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

3.1.2.1. Levegőtisztaság- védelem	25
3.1.2.2. Hulladékkezelés	27
3.1.2.3. Zaj elleni védelem	27
3.1.2.4. Közművek	30
3.2. A FENNÁLLÓ KÖRNYEZETI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK LEÍRÁSA ÉS MINDEZEK VÁRHATÓ ALAKULÁSA, HA A TERV NEM VALÓSULNA MEG	31
3.3. A TERV MEGVALÓSULÁSÁVAL KÖZVETLENÜL VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK, OKOK FELTÁRÁSA, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL AZOKRA A TERVELEMRE, TERVEZETT INTÉZKEDÉSEKRE, AMELYEK:	34
3.3.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik.....	34
3.3.2. Olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak	34
3.4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA ESETÉN VÁRHATÓ, A KÖRNYEZETET ÉRŐ HATÁSOK, KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ELŐREJELZÉSE	34
4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE, MONITORINGOZÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK.....	35

MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

- 1. sz. melléklet** A termálkutak főbb műszaki és hidraulikai adatai
- 2. sz. melléklet** A védelem alá helyezett vajtai felszín alatti vízbázis főbb adatai
- 3. sz. melléklet** A vízbázis védőterületeire vonatkozó előírások és az övezeti korlátozások
- 4. sz. melléklet** A 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet felszín alatti vizek jó minőségi állapotának biztosítása érdekében betartandó előírásai
- 5. sz. melléklet** A termőföld (időleges, illetőleg végleges) más célú hasznosítására vonatkozó közös szabályok

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

1.1. Előzmények

Vajta község rendelkezik érvényes OTÉK alapú településrendezési tervvel. A település jelenleg érvényes Településszerkezeti tervét a Képviselőtestület a 63/2006. (VIII. 24.) számú határozattal, Helyi Építési Szabályzatát a 10/2006. (VIII. 28.) számú rendelettel hagyta jóvá.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló, többször módosított 1997. évi LXXVIII. Törvény, valamint a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet szabályozza a településrendezési tervek készítésének és jóváhagyásának rendjét.

A törvényben foglaltaknak megfelelően első lépésként az Önkormányzat Képviselőtestülete a 115/2015. (VII. 27.) számú határozatával döntött úgy, hogy a Településrendezési eszközeit elkészítteti, illetve felülvizsgáltatja.

A Képviselő-testület a 123/2016. (XI. 28.) számú határozatával hagyta jóvá a község Településfejlesztési koncepcióját.

A benyújtandó terv az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló **2/2005. (I.11.) Korm. rendelet (továbbiakban: KR.) hatálya alá tartozik.** A dokumentáció elkészítésénél a KR. 2. számú mellékletében található szempontok alapján meghatároztuk a tervben foglaltak megvalósítása következtében várható környezeti hatások jelentőségét. Ezt követően készítettük el a környezeti értékelést a KR. 4. számú melléklete szerint.

1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A településrendezési terv elkészítési folyamatában a környezeti értékelés alapját képezi a terv által kitűzött célok, fejlesztési elképzelések, intézkedési javaslatok meghatározásának. A környezeti értékeléshez szükséges adatok beszerzése, a településrendezési terv elkészítéséhez kapcsolódó adatok begyűjtésével párhuzamosan történt.

1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására

A környezeti értékelés során olyan információ, állapot jellemző nem merült fel, amely a jogszabályi előírásokon túlmenően jelentősen befolyásolta volna a településrendezési terv módosításának alakítását.

1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása;

A környezeti értékelés elkészítése során felvettük a kapcsolatot a település Polgármesteri Hivatalával. A hivatal készséggel tájékoztatott a felmerült kérdésekkel kapcsolatban, illetve átadta a rendelkezésükre álló és a tervezés szempontjából fontos dokumentumokat. Az

Önkormányzat mellett információszerzés céljából felvettük a kapcsolatot az érintett hatóságokkal is. A partnerség rendjéről szóló 116/2015. (VII. 27.) számú önkormányzati határozat szerint az érintett népességnek, szervezeteknek, érdekképviselői szervezeteknek a Településrendezési Terv kidolgozott anyagával kapcsolatban véleménynyilvánítási lehetőségük volt. A tervezett javaslatokat és észrevételeket szintén figyelembe vettük a tervekészítés során.

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai

A környezeti értékelés során csak a szakirodalomban, a publikált térképeken, tanulmányokban, jogszabályokban megjelent, ill. az önkormányzat, a hatóságok és a különböző szolgáltató szervezetek által szolgáltatott adatokat használtuk fel, mivel ezek a tervezési terület adottságait figyelembe véve elégséges információval szolgáltak a tervnek megfelelő mélységű értékelés elkészítéséhez.

2. A TERV KIDOLGOZÁSÁKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK RÖVID ISMERTETÉSE

2.1. A terv környezeti értékelés szempontjából fontos céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése

A településrendezés célja a települések terület-felhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme.

A település fejlesztésének néhány olyan átfogó koncepcionális alapelven kell nyugodnia, amelyeket a településfejlesztés részletes programjának kidolgozása és végrehajtásának szervezése során következetesen érvényesíteni kell. Ezen legfontosabb alapelvek és követelmények az alábbiak:

- a) Lakóterületek fejlesztése, elsődleges cél a letelepedés (állandó lakosok) és a népességmegtartó erő biztosítása. A meglévő lakóterületek fejlesztésének minőség centrikusnak kell lennie. Törekedni kell a beépítetlen telkek építési telekként történő hasznosítására. Az Önkormányzat ösztönzi a lakosságot a meglévő építészeti értékes lakóházak értékmegtartó módon való felújítására, valamint a jellegzetes beépítésű utcaképek megtartását segíti.
- b) A település turisztikai szerepét is erősíteni kell, melynek érdekében főként a helyi adottságokra épülő turisztikai fejlesztések támogatása szükséges (pl. kistérségi turisztikai csomagterv kidolgozása a környező településekkel, termálfürdő fejlesztése, a vajtai termálvíz gyógyhatásának bizonyítása).
- c) Semmiféle olyan fejlesztés nem irányozható elő, amely a települést övező természeti környezet károsodását, élővilágának és növényvilágának visszafejlődését vagy részleges pusztulását váltaná ki.

- d) Minden fejlesztési célnak a település meglévő értékes természeti, illetve környezeti adottságai hatékony hasznosítását kell szolgálnia ezen adottságok sérelme, pusztulása nélkül.
- e) A rendelkezésre álló, illetőleg megszerezhető pénzforrásokat, különféle támogatásokat arra kell felhasználni, hogy ez által a település befektetőkre, illetőleg befektetésekre irányuló fogadókészsége tovább javuljon. A főút menti gazdasági területek, fejlesztése mellett célként új telephelyek kialakítására alkalmas területek kijelölése a terv részét képezi a Pálfai úttól délre fekvő ~ 12 ha nagyságú területen.
- f) A fejlesztési célok középpontjában a társadalmi, gazdasági fejlesztés feladatainak kell állnia. Az épített környezet ehhez csupán a keretet adja, következésképpen nem elsődlegesen cél, hanem eszköz. Fejlesztésének tehát a társadalmi jólét céljaihoz kell igazodnia.
- g) A fejlesztési célokban, jelentőségének megfelelő súllyal kell szerepelnie a közlekedés, hírközlés, illetőleg minden olyan infrastrukturális fejlesztésnek, amely a település távolabbi környezete közötti távolság áthidalását célozza. A településen keresztül haladó 63. számú főút, valamint a településtől északra húzódó 61. számú főút is megkönnyíti Vajta kapcsolatát a tágabb környezetével. Ezen felül távlatilag tervezett a Vajtát Németkérrel összekötő út kialakítása, amely a Paksra jutást könnyítené meg a község lakói számára, azonban a tervezett út nyomvonala Fejér Megye Területrendezési Tervében még nem szerepel.
- h) A település nem elszigetelt része a térségnek. Következésképpen fejlesztési céljai meghatározását és azok végrehajtását is a térségben levő településekre figyelemmel, illetőleg azokkal célszerű együttműködésben kell megoldani. Ilyen cél lehet például egy Pálfával közösen tervezendő szennyvíz-elvezetési és tisztítási program terve, vagy a kistérség többi településével együtt térségi turisztikai csomagtervet kidolgozása.

2.2. A terv összefüggése, céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal, szabályokkal

- 2003. évi XXVI. Törvény az Országos Területrendezési Tervről
- 27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Környezetvédelmi Program a 2015 – 2020 közötti időszakra vonatkozóan (NKP IV.)
- Víz Keretirányelv (VKI)
- Országos Területfejlesztési Konceptió (OTK)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) - 2014-2020
- Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiója (2014. március)
- Fejér Megye Területfejlesztési Programja (2014. augusztus)
- Fejér megye Operatív Programja
- Sárbogárdi Kistérség Komplex fejlesztési Konceptió és Struktúraterv 2005.

Országos programokkal való kapcsolatok

2003. évi XXVI. Törvény az Országos Területrendezési Tervről

Az **Országos Területrendezési Terv** az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában. Az ország településein, az egyes térségekben a terület-felhasználásra és az építésre vonatkozó szabályokat e törvény rendelkezésével összhangban kell kialakítani.

Az ország szerkezeti tervét és az országos övezetek határait a törvény M=1:500 000 méretarányú mellékletei tartalmazzák.

Az Országos Területrendezési Terv szerint a községet **az alábbi országos övezetek érintik:**

1. Ökológiai hálózat övezete
2. Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
3. Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete
4. Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
5. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény 12/A. § (1) bekezdése alapján, a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek, valamint a településrendezési tervek készítése során az országos, a kiemelt térségi és a megyei övezetek területi érintettségével kapcsolatosan állásfoglalásra kötelezett államigazgatási szervek körét és az eljárás részletes szabályait a 282/2009. (XII. 11.) Kormányrendelet 1. §-a határozza meg.

27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Környezetvédelmi Program a 2015 – 2020 közötti időszakra vonatkozóan (NKP IV.)

A 27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott 2015-2020. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.) több alapelvet határoz meg, amelyeket a környezeti tervezés, környezethasználat során érvényesíteni kell minden szinten, így a településrendezési terv készítése során is.

A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

Stratégiai céljai:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata
- természeti erőforrásaink és értékeink megőrzése
- Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

Víz Keretirányelv (VKI)

Az Európai Közösség vízpolitikáját megtestesítő **Víz Keretirányelv** (VKI) előírásai szerint az Európai Unió tagállamaiban 2015-ig jó állapotba kellett hozni minden olyan felszíni és felszín alatti vizet, amelyek esetén ez egyáltalán lehetséges, és fenntarthatóvá kell tenni a jó állapotot.

A jó állapot elérése érdekében a VKI 13. cikke előírja, hogy a tagállamoknak a területükön fekvő vízgyűjtő területekre (rész-vízgyűjtőkre és az ország területére eső vízgyűjtőrészekre) Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervet (VGT) kell készíteniük. A Duna-vízgyűjtőterület Magyarország területét érinti.

A hazai jogrendbe illesztést több jogszabály, elsősorban a 221/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól biztosítja.

A Víz Keretirányelv célja, hogy 2015-re a felszíni (folyók, patakok, tavak) és felszín alatti víztestek „jó állapotba” kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számukra biztosított megfelelő vízmennyiséget is.

„Amennyiben a természeti vagy a gazdasági lehetőségek nem teszik lehetővé a jó állapot megvalósítását 2015-ig, úgy a teljesítés határidejét ütemezni lehet a VKI által felkínált mentességek megalapozott indoklásával 2021-re, illetve 2027-re.” Ezek az időpontok képezik egyben a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés második és harmadik ciklusát.

Az első végrehajtási időszak 2015. december 22-vel zárult le, ugyanekkor kezdődött el a jelenlegi második tervezés, vagy első felülvizsgálat által meghatározott intézkedési program végrehajtása.

A Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv első felülvizsgálata a KEOP-7.9.0/12-2013-0007 keretében valósult meg. Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terve az 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozattal került elfogadásra.

A tervezési terület a Duna rész-vízgyűjtő 1-11. jelű, Sió vízgyűjtő alegységének (AEP216) területét érinti.

Térségi programokkal való kapcsolatok

Országos Területfejlesztési Konceptió (OTK)

A területfejlesztési politika átfogó céljai 2020-ig:

- térségi versenyképesség
- területi felzárkózás
- fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem
- területi integrálódás Európába
- decentralizáció és regionalizmus

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) - 2014- 2020

A 2014 - 2020 közötti időszakban az EU források a gazdaságfejlesztést célozzák meg.

A TOP elsődleges célja a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatás növelése.

Két fő stratégiai célt fogalmaz meg:

1. Gazdaságélénkítéshez és foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása.
2. Vállalkozásbarát településfejlesztés, az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges helyi feltételek biztosítása.

Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiója (2014. március)

Horizontális elvek:

- Város-vidék együttműködésének fejlesztése
- A fejlesztési programok hatékonyságának növelése
- Fenntarthatóság
- Esélyegyenlőség

Horizontális célok:

- Foglalkoztatás növelése
- A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése

A Koncepció átfogó céljai:

A/ átfogó cél: A helyi közösségtudat, a kohézió, a népességmegtartó képesség erősítése, a vállalkozó – innovatív társadalom megteremtése

B/ átfogó cél: Az élhető környezet minőségének javítása, a meglévő erőforrások védelme

C/ átfogó cél: A gazdasági vezető szerep megőrzése és további pozícióerősítés, kiegyenlített gazdasági fejlődés megvalósítása

A területfejlesztési koncepció 6 funkcionális térséget határol le, amely szerint Vajta a „Felzárkóztatandó térség”-be tartozik. A jövőkép a térséget a kiváló termőhelyi potenciálja miatt a „Térség éléskamrája”-ként jelölte meg.

A térség specifikus céljaiként szerepel a népesség megtartása a megfelelő megélhetés biztosításával, amelyet elsősorban az agrártermékek helyben történő feldolgozásával, illetve az ehhez kapcsolódó tevékenységekkel lehet elérni. A nagyüzemi mezőgazdasági termelés helyett az extenzív gazdasági tevékenységekre szükséges áttérni, amelyhez nagy élő munkaerőigény tartozik. „Vidékfejlesztési inkubátorházak” és a szövetkezeti együttműködések támogatása, valamint a cégek letelepedését elősegítő adó- és egyéb adminisztratív kedvezmények bevezetése is szükséges.

Fontos továbbá az alternatív energiafelhasználási módszerek, közműmegoldások elterjesztése, a hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása képzések tartásával.

Területi prioritások és kapcsolódó intézkedések a felzárkóztatandó térségre vonatkozóan:

- Közszolgáltatások területi optimalizációja, feladat- és hatáskörökhöz illeszkedő intézményrendszer kialakítása
- Helyi és kisközösségi identitásfejlesztés, közösségi programok szervezése, helyi sajátosságokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó nevelési programok kialakítása
- Komplex felzárkóztatási programok kidolgozása a hátrányos térségekre, partnerségi együttműködések kialakításával
- Roma integrációs programok kidolgozása, megvalósítása
- Kulturális örökség hasznosítására, funkcióval történő megtöltésére vonatkozó stratégia kialakítása
- Cégek letelepedésének elősegítése egyszerűbb adminisztrációs és engedélyezési folyamatot lehetővé tévő jogszabályi környezet biztosítása

- Agrárfeldolgozó hagyományok felélesztése, versenyképes élelmiszeripari termékek fejlesztése, brand-építés
- Termelési és értékesítési szövetkezetek erősítése a versenyképesség javítása érdekében (piacszerzés, marketing)
- Vidékgazdaság, a helyi multiplikáló hatás erősítése, „vidékfejlesztési inkubátorházak” kialakítása
- A tájhasználat-váltás, a mezőgazdaság diverzifikációjának ösztönzése (birtokgazdálkodás, termőföld-használat, szabályozás, agrár-környezetgazdálkodási támogatások)

Fejér Megye Területfejlesztési Programja (2014. augusztus)

Jövőkép: Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése egyenrangú nagytérégi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével.

Stratégiai célok:

- Hálózati együttműködések fejlesztése
- Vállalkozó-innovatív társadalom megteremtése
- Befektetés az emberekbe
- Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása
- Természeti erőforrások védelme
- Versenyképes vállalatok támogatása
- Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése
- Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása

Fejér Megye Operatív Programja

Területi prioritások:

- 1) A kormányhivatalok és önkormányzatok közigazgatási és területfejlesztési szerepének erősítése
- 2) A Duna nemzetközi integráló szerepének kamatoztatása
- 3) A társadalmi degradációval veszélyeztetett kiürülő kistelepüléseken és alvótelepüléseken a helyi közösségek erősítése
- 4) Országos közlekedési csomópontokhoz köthető közlekedési és logisztikai fejlesztések
- 5) A pólusok és a turisztikailag preferált térségekben az épített környezet megóvása, az összehangolt településfejlesztések megvalósítása
- 6) A növekedési pólusok innovációs bázisának fejlesztése, a K+F sikereit kiaknázó növekedés érdekében
- 7) A versenyképes ipari pólusok és alközpontok pozíciójának növelése a versenyképes szereplők támogatásával és a hálózatosodó helyi gazdaság ösztönzésével

8) A megye turisztikai centrumaiban integrált turisztikai fejlesztések megvalósítása

9) Zöld klaszter kialakítása a Mezőföldön

Horizontális prioritások:

10) A stratégiai vízkészletek megőrzése és racionális használata

11) Társadalmi befogadás erősítése

12) Munkaerő-piaci mobilitás támogatása

13) A természeti és épített környezet megóvása, életminőség javítása és szemléletformálás

14) Közszolgálati minimumszint teljesítése

15) Info-kommunikációs csatornák bővítése, fejlesztése, interaktivitási lehetőségek kihasználása

16) A vidéki területek az adottságokra épülő, magas multiplikációjú agrárgazdálkodás támogatása

Sárbogárdi Kistérség Komplex fejlesztési Konceptió és Struktúraterv 2005.

Az anyag egyetemes célt fogalmaz meg: Környezeti/természeti, társadalmi, gazdasági élhetőség, versenyképesség és fenntarthatóság

A kistérség jövőképe: A Sárbogárdi kistérség a felzárkózás és erőnyerés kistérségévé válik

Átfogó cél a térségi kohézió erősítése, együttműködés a környezeti/természeti, a társadalmi, a gazdasági és a térszerkezeti adottságok kihasználására, a potenciálok kibontására

Prioritások:

1. Társadalmi struktúrák fejlesztése, egyensúlyteremtés

2. Diverzifikált és integrált gazdasági struktúra fejlesztés, a Sárbogárdi térség versenyelőnyt hordozó gazdasági ágainak erősítése

3. Térszerkezet- és civilizációs hálózatok fejlesztése

4. Környezeti, természeti, táji rendszerek védelme, kezelése, fenntartása, menedzselése

Specifikus célok:

I.1. Társadalmi együttműködés javítása, társadalmi struktúrák fejlesztése

I.2. Humán erőforrás fejlesztés, társadalmi térszerkezet javítás

I.3. Szociális és egészségügyi rendszerfejlesztés

II.1. Befektetési és együttműködő vállalkozói környezet megteremtése, a térség tökevonzó képességének kialakítása és belső erőforrásainak mozgósítása

II.2. A térségi gazdasági hátrány felszámolása, tartós gazdasági versenyképesség megteremtése

III.1. Informatikai fejlesztés

III.2. Infrastruktúra hálózatok és kommunális rendszerek fejlesztése

III.3. Kistérségi hálózat fejlesztése

IV.1. Környezeti, természeti, táji javakkal történő gazdálkodás

IV.2. Kistérségi természetvédelem

IV.3. Kistérségi környezetvédelem

3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA

3.1. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése;

3.1.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol

3.1.1.1. Természetföldrajzi adottságok

Vajta település közigazgatási területe „Magyarország kistájainak katasztere” alapján az Alföld nagytájba, a Mezőföld középtájba, a Duna-Sárvíz köze kistájcsoportba, és annak két kistájába tartozik. A település belterülete és a külterület K-i része, annak mintegy kétharmada a Dél-Mezőföld, a külterület Ny-i sávja a Sárvíz-völgy kistájba tartozik.

Domborzati adatok

Dél-Mezőföld

A kistáj 96 és 214 m közötti tszf-i magasságú, futóhomokkal, ill. lösszel fedett hordalékkúp-síkság. Ny és K felé éles szerkezeti és orográfiai határral különül el környékétől. D felé menedékesebben a Sárvíz és a Duna II/a. számú teraszára ereszkedik le. A kistáj területén két jellemző orográfiai szint különíthető el. Az első 180-200 m közötti átlagmagasságú, 12 m/km² átlagos relatív relieffel jellemezhető, közepes magasságú tagolt síkság. Ilyen az ÉÉNy-DDK-i irányú szerkezeti lépcsőkkel határolt Györkönyi-hát. Ezt a típust gyűrűszerűen öleli körül a 150-160 m átlagmagasságú enyhén tagolt síkság futóhomokfelszíne, ahol a település is elhelyezkedik. Ezen a területrészen az átlagos relatív relief 4-6 m/km². A felszínt a félig kötött futóhomokformák (szélbarázda, garmada, maradékgerinc, homoklepel) fedik.

Sárvíz-völgy

A kistáj 89 és 161 mBf. közötti magasságú teraszos folyóvölgy. A felszínen három jellemző magassági szint különíthető el. A térségben 95-97 mBf. szinttel jellemezhető árterek, melyek átlagosan 1 km szélességűek, helyenként völgymedencéket fűznek fel. Erre 2-4 m relatív magasságú, magasártéri, szigetszerű megjelenésű szintek települtek. A völgyet Ny-ról keskenyebb, K-ről szélesebb sávban 6-12 m-re az ártér fölött követi a másik jellemző magassági szint, a folyó II. sz. terasza. Ez utóbbi felszínnek átlagos relatív reliefe 10-12 m/km² közötti, szemben az árterek 3-6 m /km²-es értékével. A Sárvíz völgye eróziós-akkumulációs úton képződött, így a felszíni formák kialakulása is ezekhez kötődik. A domborzati képet a magasárterek futóhomokformái és a teraszt borító löszök eróziós-deráziós formakincse képezi.

A település morfológiai viszonyai a mélyszerkezeti viszonyok által meghatározottak, így a hátaik, völgyek meghatározóan ÉÉNy-DDK-i irányúak. A település közigazgatási területének területe meghatározóan K-ről Ny-i irányba lejtő enyhén tagolt síkság. A térszín a település K-i

részén a legmagasabb, 140-160 mBf. közötti szinttel jellemezhető. Innen a térszín fokozatosan és lépcsősen ereszkedik Sárvíz 95-97 mBf. szinttel jellemezhető völgyére. A település belterülete egy 130-140 mBf. szinttel jellemezhető keskeny köztes háton helyezkedik el.

A felszínmozgás-veszélyes területek általában természeti folyamatok, de esetenként emberi tevékenység által is okozott hatásra jönnek létre. Megkülönböztethetünk aktív, valamint potenciális területeket. Vajta esetében aktív területekről nincs tudomásunk és a morfológiai viszonyok ismeretében potenciális területek sem azonosíthatóak.

Az "erózióknak kitett területek övezete" enyhén és közepesen erodált területekre oszlik. A település nyugatra húzódó, mintegy 1,5-2 kilométer széles területsávján a vízerózióknak, K-i részén szélérozióknak kitett területek azonosíthatóak. Az erózió megfékezésének egyik kedvező módja az erózióveszélynek kitett domboldalokon többek között a gyepterületek rekonstrukciója lehet, szántóterületeken pedig a szerves trágyázás mértékének növelése lehet.

Geomorfológiai viszonyok

A Dél-Mezőföld felszíne az újpleisztocénig süllyedt, s ezért a pannóniai rétegek vastag folyóvízi üledékekkel takartak. Ez az üledéksor lényegében az újpleisztocénig kifejlődött Ős-Sárvíz főként homokból álló hordalékkúpja. Az újpleisztocéntól kezdve a kistáj középső része (Györkönyi-hát) gyengén emelkedett, s rajta 10-20 m, vagy azt meghaladó vastagságú, többnyire eolikus jellegű lösz képződött. A pleisztocén végén és a holocénban a hordalékkúpon jelentős kiterjedésű futóhomok felszín alakult ki.

A Sárvíz völgye az alsópleisztocén kori ÉÉNy-DDK-i árokká fejlődött süllyedékekben alakult ki, s a mai helyét feltehetően a würmben foglalta el. A tektonikus mozgások és az erózió munkájának eredményeként a Dunántúl jelentős területének vizeit gyűjti össze, és levezető eróziós-teraszos völgygé formálódott. A völgyben holocén ártéri anyagokkal fedett alsó- és középső pleisztocén hordalékkúp-felszínrészeket, helyenként futóhomokkal fedett magasárteret és 3-8 m vastag homokos lösszel fedett teraszfelszíneket különíthetünk el. Ezek fekvését a felszín alatt változó mélységben 10-40 m-rel elhelyezkedő pannóniai üledékek adják.

Általános földtani adottságok

A település és környezetének földtani felépítése szerkezetkutató, vízkutató és nyersanyagkutató fúrások révén ismert. A település területe és tágabb környezete a Középmagyarországi Főszerkezeti zóna területére esik. A MÁFI Dunántúli Középhegység M = 1:100.000-es térképe alapján Enying-Mezőszentgyörgy vonalában húzódik az a nagyszerkezeti vonal (Zágráb-Hernád vonal), mely mentén az ópaleozóos kristályos képződmények a mezozóos karbonátos képződményekkel érintkeznek. A feltolódási vonal DK-i oldalán a medence aljzatot a felsőtriász dolomit (Fődolomit Formáció) adja, mely a térségben ~850 m mélységben valószínűsíthető.

E-felett mintegy ~700 m-ig miocén szarmata és tortonai homokkő, tufitos homokkő és tufit rétegek települnek.

A terület vízbeszerzési szempontból is fontos képződménye a felső- és alsó-pannon rétegsora, melyek összes vastagsága meghaladja a 700 m-t. Az alaphegységre eróziós diszkordanciával települő pannóniai rétegek agyagos-homokos, ritkán kavicsos kifejlődésűek, melyek alkalmasak arra, hogy azokból különböző mennyiségű rétegvizet termeljenek ki. A felső-pannon rétegsora viszonylagosan nyugodt településű, közel szintes, illetve K-DK-i irányban enyhén dőlő, jelentős vastagságú és összefüggő agyagos rétegekkel tagolt kifejlődésű.

Fontos megjegyezni, hogy a felső pannon 300 m alatti porózus rétegeiből, valamint az alaphegységi karsztos képződményekből a térségben termásvíz nyerhető.

A felső-pannon üledékekre negyedkori folyóvízi hordalék, az Ős-Sárvíz főleg homokból álló hordalékkúpja és DK-felé vastagodó lösztakaró került.

A felszínen a magasabb térszíneken meghatározóan pleisztocén lösz, löszös homok, homokos lösz képződmények találhatók 10-20 m-t meghaladó összvastagságban.

A holocén képződmények homok - agyag - iszap - öntés talaj anyag-kifejlődésűek, melyek vastagsága igen változékony, a helyi adottságoktól függően. A patak völgyekben vastagságuk elérheti az 5-10 m-t is. A vizsgálati területen, annak kiemelt helyzetéből adódóan a holocén képződmények vagy lepusztultak, vagy minimális vastagságúak (0,1 – 0,5 m).

Vízrajz

A topográfiai viszonyok alapján a település teljes területe a Sárvíz vízgyűjtőterületére esik.

A Sárvíz(Nádor)-csatorna Sárszentmihály és a torkolat közötti szakasza (96 km 3058 km²) tartozik ide. E szakaszon egyetlen mellékvíze a vele párhuzamosan a völgy Ny-i oldalán ástott Nádor-Malom-csatorna, melynek azonban csak Soponya (Nagyláng) alatti szakasza van üzemképes állapotban (29,5 km, 115 km²). A vizsgálati terület környezetében pedig a Sió folyik vele párhuzamosan (Cecétől) Sióagárdig (48 km, 8356 km²). É-i része száraz, D-i része mérsékelt száraz, gyenge lefolyású terület, melynek jellemzőit az alábbi táblázat mutatja:

$L_f=2 \text{ l/s.km}^2$ $L_t=10\%$ $V_h=50 \text{ mm/év}$

ahol: L_f : fajlagos lefolyás

L_t : Lefolyási tényező %-ban

V_h : vízhiány mm-ben

A település K-i részén, a Mezőföldi löszplató területe a viszonylag bővebb csapadék ellenére is nagyon vízhiányos területnek számít, a löszös, homokos felszín mindent vizet elnyel, ezért még időszakos vízfolyás is alig van ezen a részen. Főbb jellemzői a következők:

$L_f=1,5 \text{ l/s.km}^2$ $L_t=8\%$ $V_h=125 \text{ mm/év}$

Vízjárasi adatok a Sióról és a Sárvíztől vannak.

Vízfolyás	Vízmerce	LKV	LNV	KQ	KÖQ	NQ
		cm		m ³ /s		
Sió	Uzdborjád	-18	613	1,92	10,2	248
Sárvíz	Sárkeresztúr	28	270 (290)	2,16	6,4	47
Sárvíz	Sióagárd	-20	612 (715)	2,34	8,0	55

Meg kell jegyezni, hogy a Sió vízjárását a balatoni vízeresztés befolyásolja. A Sárvíz árvizei tavasszal, kisvizei nyár végén gyakoriak. A vízminőség a Sión II., a Sárvízen III. osztályú. A két vízfolyás-menti ártér kb. 250 km² kiterjedésű. Zömében rét-legelő hasznosítja. Belvizeit mintegy 150 km-es csatornahálózat vezeti le.

A talajvíz mélysége Vajta-Pálfa térségétől É-ra még a 2 m-t sem éri el, attól D-re 2-4 m között mozog a medence területeken, míg a kiemelt térszíneken átlagosan 6-10 m között, vagy annál nagyobb mélységben valószínű. Mennyisége 1-3 l/s.km². Kémiaiailag főleg kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos jellegű. Keménysége általában 15-25 nk° között van, de

Cece-Pálfa között, valamint Sióagárd környékén 45 nk⁰-ig emelkedik. A szulfáttartalom 60-300 mg/l között ingadozik.

A rétegvizek mennyisége nem éri el az 1 l/s.km²-t. Az artézi kutak mélysége általában 100–200 m körüli, de előfordulnak ettől nagyobb talpmélységek is; vízhozamuk szélsőségesen ingadozó, de általában mérsékelt. Sokban jelentős a vastartalom és a keménység. A település közüzemi vízellátása saját vízbázisról megoldott.

3.1.1.2. Vízföldtani viszonyok

A hidrogeológiai viszonyok a geológiai felépítésből következnek, így az előzőekben leírtak alapján ismerhetők.

A vizsgált területen nagy vízföldtani jelentőséggel bírnak mind a mezozoós alaphegységi, mind a harmadkori, mind az annál fiatalabb medenceüledékek, amelyek víztározó- és vízadó képesség szempontjából jellemezhetők.

Vajta esetében a réteg-, ill. karsztvizeken belül külön meg kell említenünk a termálvizeket. Megjegyezzük, hogy termálvíznek a legalább 30 °C-os kifolyó vizű rétegvizeket nevezzük.

A tágabb térség, ill. az 1-11. Sió alegység vízföldtani felépítését az alábbiakban vázolhatjuk fel:

mélység	kőzet / (víztest)
0 - ~50 m	negyedkori folyóvízi hordalékok, pleisztocén lösz, löszös homok, homokos lösz képződmények (HU_sp.1.8.1 Sárvíz, Sió-vízgyűjtő, sekély porózus víztest)
50 - ~300 m	pannon korú agyagos-homokos üledékek – vékony (<50-100 m) alsópannonnal (HU_p.1.8.1 Sárvíz, Sió-vízgyűjtő, porózus víztest)
~300 - ~700 m	pannon korú agyagos-homokos üledékek (HU_pt.1.2 Nyugat-Alföld, porózus termál víztest)
~700 - ~850 m	eocén-oligocén-miocén (középső-, felsőmiocén mészkövek, miocén vulkanitok, dácittufa) üledékek,
~850 - ~1050 m	triász karbonátok, mészkő, dolomit (HU_kt.1.8 Mecseki termálkarszt víztest)

A vizsgált térség réteg-, és termálvizeinek megjelenését az előzőekben vázolt felosztásban ismertetjük.

A település Ny-i részén, a Sárvíz-völgy területén felszínközeli vizet (talajvíz, rétegvíz) a pleisztocén kavics és homok tartalmú rétegek tárolnak, amelyek a morfológiai viszonyoktól függően a felszíntől számított 4-40 m-ig találhatók meg.

A Sárvíz völgyben 2-4 m, a völgyperemeken 4-6 m között várható a talajvíz megjelenése.

Ezen összlet mélyebb rétegeire a településen több fúrás is mélyült, a vízműutak egy része is ezt az összletet veszi igénybe.

A település, K-i, dél-mezőföldi részén a felszín közeli meghatározóan **holocén/pleisztocén** rétegek porózus kifejlődésű, eltemetett talajszintekkel tagolt 10-20 m átlagos vastagságú löszös összeleteiben ritkán alakul ki összefüggő talajvíz. A talajvíz felszín alatti mélysége a magas löszfelszíneken a 20 m-t is meghaladja, és sok esetben csak helyileg megjelenő, függő talajvízről beszélhetünk.

A vizsgált terület térségében a felsőpannon medenceüledékek általánosan elterjedtek. A térségben 30-50 m-el a terepszint alatt kezdődő **pannóniai** korú képződmények nagy vastagságban települnek, de ezek közül csak a felső-pannóniai rétegek a jó vízadók, mivel ezekre a porózusabb rétegek túlsúlya a jellemző.

Az összlet DK-felé vastagodik a kb. 300 m-től a kb. 800 m-ig. A felsőpannont kb. 300 m-ig veszik igénybe a közműves ivóvízellátás és egyéb ipari vízfelhasználás vízigényeinek kielégítésére. Erre az összletre Vajtán több vízkivételi mű is települt.

A pannon rétegekből nyert víz minősége nem túl kedvező. Általában magas vastartalomra kell számítani és egyes helyeken a mangán koncentráció is magasabb a megengedettnél. A nitrát általában a pannon rétegvizekben nem, ammónia is csak ritkán, változó, helyenként határértéket meghaladó mennyiségben fordul elő. A térségi jellemzőkkel teljesen összhangban van Vajta vízmű kútjainak vízminősége.

A pannon 300 m alatti porózus rétegei termálvíz beszerzésére alkalmasak. A felsőpannon rétegvizek nyomásviszonyaira a térségben általánosan jellemző, hogy a növekvő megcsapolási mélységgel a rétegek nyugalmi nyomásszintje is csökken.

A kb. 300-850 m-ig terjedő mélységtartományban viszonylag alacsony kifolyóvíz hőmérsékletre számíthatunk, kb. 30-40 °C értékkel.

A Középmagyarországi öv területén az eocén-oligocén-miocén összlet termálvizeiről a térségben viszonylag kevés információval rendelkezünk, tekintettel arra, hogy ez az összlet a triász karbonátok felett sok esetben hiányzik. A középső-, felsőmiocén mészkövek, miocén vulkanitok, dácittufa összlet vízadóképessége, a bennük tárolt vízminősége széles határok között változik. A legtöbb esetben feltételezhető azonban, hogy a termelt vizek zöme az alaphegységi karbonátokból származik.

A térségben az alaphegységi termálvizek triász és perm képződményekben tározódnak. A tárolóközet általában mészkő, dolomit, ill. a perm sorozatban anhidrites képződmények is találhatóak.

Oldott anyag tartalmuk meglehetősen magas, átlagosan 2000-2500 mg/l. A víz kémiai jellege általában nátrium kalcium hidrogénkarbonátos, kloridos, szulfátos. A vizek keménysége magas.

A térségben feltárt alaphegységi termálvizek kifolyóvíz hőmérséklete a települési viszonyok változékonysága miatt tág határok között mozog (32-70 °C).

Vajta település vízellátása a saját vízbázisról és közműhálózatról biztosított. A vízmű üzemeltetője a **Fejérvíz ZRt.** 8000 Székesfehérvár, Király sor 3-15. Az érvényes vízjogi üzemeltetési engedély a többször módosított 20047-2/1987. számú vízjogi üzemeltetési engedély (VKSZ: 49/1029-2945). Az engedélyezett vízmennyiség 325 m³/nap max. havi átlag és 215 m³/nap évi átlag. Az igénybe vett vízkészlet minősége nem túl kedvező: a kutakból kitermelt vizet határérték feletti vas- és mangánion tartalom, ill. határérték feletti ammóniumion tartalom jellemzi. Az igénybe vett porózus víztest kódja: sp.1.8.1. és p.1.8.1. Az igénybe vett vízadók csak részben védettek, ezért a vízbázis biztonságba helyezése megtörtént.

A település területén az I. sz. termálkút 567 m talpmélységű, és a pt.1.2 jelű, felső pannon korú termálvíztestet, míg a II. sz. termálkút 1.096 m talpmélységű és a felső triász korú, kt.1.8 jelű termálkarszt víztestet veszi igénybe.

A kutakból kitermelt víz hőfoka: 40,5 °C, ill. 63,5 °C.

A Vajta Termálfürdőt jelenleg a **Thermália Turisztikai és Szolgáltató Kft.** (2481 Velence, Halász u. 37.) üzemelteti a 90967-3/2005. iktatószámú határozat alapján (vksz.: 49/7424-12250).

A termálkutak főbb műszaki és hidraulikai adatait az 1. sz. mellékletben mutatjuk be.

3.1.1.3. Föld

Talajadottságok

Vajta község területét az Országos Területrendezési Tervről szóló törvény (továbbiakban OTTrT) tervlapjai alapján az alábbi övezetek érintik:

- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

Felszíni mozgások

Vajta település nem szerepel az országos felszínmozgásos kataszterben.

A Bányakapitányság eddigi állásfoglalása alapján, az OTTrT előírásaival összhangban, a földtani veszélyforrások övezetét – amennyiben van ilyen – a településrendezési eszközökben a tényleges kiterjedésüknek megfelelően le kell határolni. Az így lehatárolt övezetek területén új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a bányafelügyelet hozzájárul.

Területhasználatok

Vajta közigazgatási területe 2.342,98 ha, melyből a belterület mintegy ~295 ha nagyságú, a többi mind külterület (2.047,87 ha). A közigazgatási terület mintegy 49 %-a szántó és 28 %-a erdő. A gyepek (rét, legelő) aránya nem jelentős, mintegy 6,0 %. A különböző célból mezőgazdasági művelés alól kivett területek részaránya mintegy 16,0 %.

Talajdegradációs folyamatok

A rövid idő alatt nagy mennyiségű csapadék lehullása, a domboldalakon kialakult nem mindig szakszerű talajművelés, az elvezető árkok betemetése, a csapadék elvezető rendszer műtárgyainak karbantartatlansága eróziót okoz.

A víz és szél erózió, melynek oka a csapadékviszonyok, a szél és a domborzat, a közigazgatási terület meredekebb domboldalain, valamint az időszakosan vízborított, illetve magas vízállású területein fordul elő.

A település területét az Országos Területrendezési Terv szerint nem, azonban Fejér megye Területrendezési Terve szerint érinti a:

- nagyvízi meder övezete,
- rendszeresen belvízjárta terület övezete,
- vízerózióknak kitett terület övezete és
- szélerózióknak kitett terület övezete is.

Szennyezett területek

A település területén talajszennyezéssel kapcsolatosan bejelentés a hatóságokhoz nem történt, ilyen jellegű vizsgálat ismereteink szerint nem folyt. Az Önkormányzat és a lakosság feltételezeten szennyezett területéről nem tud.

A település területén működött egy nem veszélyes hulladéklerakó a 064/46. hrsz.-ú ingatlanon. A lerakó rekultivációja, a bezárást követően, a Környezetvédelmi Hatóság 03/054243-000/2010. sz. határozata alapján – információink szerint – megtörtént.

Ásványvagyon

A földtani felépítés, a létesített bányahelyek és az elvégzett kutatófúrások ismeretében megítélhető, hogy egy adott területen milyen ásványvagyon található. Az országos ásványvagyon nyilvántartás tájékoztató adatai szerint a település területén egy megkutatott, ill. ipari vagyonnal rendelkező bányatelek található.

A bányatelek főbb adatai a következők

A bányatelek védneve: Vajta I. – homok

bányavállalkozó: Vajtai Homok Kitermelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

ásványi nyersanyag neve: homok

fekü és fedőszintje: 144,0 és 162,0 mBf.

területe: ~14,37 ha

3.1.1.4. Talaj- és vízvédelem

A talaj és a víz védelme kiterjed a föld felszíni és felszín alatti rétegeire. Az egészséges életfeltételek biztosítása érdekében a földben, vagy a föld felszínén csak olyan anyag helyezhető el, valamint csak olyan tevékenység végezhető, amely a termőföldet valamint a környezeti elemeket, talajnak nem minősülő földtani közeget, a felszíni és a felszín alatti vizeket nem veszélyezteti, nem szennyezi és nem károsítja.

Felszíni vizek védelme

Vajta település Ny-i peremén folyik a Nádor-csatorna (Sárvíz) /mederrendszáma: AAA102/, mely a település és a térség vizeit gyűjti össze. Befogadója a Sió (mederrendszáma: AAB026) az alegység fő vízfolyása, melynek befogadója a Duna (AAA626). A település belterületének vízelvezetését árok-rendszer biztosítja, melyek elsődleges befogadói: a település ÉK-i részén a Piszkeri-árok, Ny-i részén a Vajtai fő-árok.

A község topográfiai viszonyaiból adódóan gond elsősorban az egyidőben lezúduló nagy mennyiségű csapadékvizek elvezetésének megoldatlansága. A vízelvezetés jellemzően nyílt árkos, földmedrű rendszerű, részben burkolt kialakítású. Azonban az árkok sok esetben hiányoznak, feltöltődtek, karbantartásuk, rendbetételük nem folyamatos.

Csapadékos időszakokban, illetve a Sió magas vízszintje esetén a külterületi területeken veszélyt jelent a belvíz is. Vajta a 04.04. számú Szekszárd-simontornyai belvízvédelmi szakasz (05 – Pálfai őrzárás) által érintett település.

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtő területük kijelöléséről szóló **240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet** 2. számú melléklete szerint **Vajta**

község és a vizsgálati terület nem tartozik az érzékeny felszíni vizek vízgyűjtő területét kijelölő települések közé.

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló **220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet** célja a felszíni vizek minőségének megóvása, fenntartása és javítása, a vízi és víz közeli, továbbá a felszíni víztől közvetlenül függő szárazföldi élőhelyek és élő szervezetek fennmaradásához szükséges feltételek biztosítása, a vízhasználatok biztonsága, az emberi egészség-, és a környezeti állapot megőrzése érdekében a szennyezések megelőzése és csökkentése. A Korm. Rendelet 25. §-a kimondja, hogy szennyvízkibocsátással, közcatornába vezetéssel kapcsolatos környezetvédelmi követelményeket a kibocsátó számára külön jogszabály szerinti engedélyben, - illetve azok hatálya alá nem tartozó külön jogszabály szerinti tevékenység esetén a felügyelőség által kiadott külön engedélyben - kell meghatározni.

A kibocsátási követelményeket:

- a) környezeti hatásvizsgálat hatálya alá tartozó kötelezett tevékenységek esetén környezetvédelmi engedélyben,
- b) a Kormány által külön rendeletben meghatározott egyes létesítmények tekintetében, egységes környezethasználati engedélyben,
- c) környezetvédelmi-felülvizsgálat elvégzése esetén a környezetvédelmi működési engedélyben

kell meghatározni.

A kormányrendelettel összhangban az egyes befogadókba vezethető szennyező és mérgező anyagokra vonatkozó határértékeket, a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló **28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet** írja elő. E rendelet 2. számú melléklete szerint a település területe a **4. általánosan védett befogadók** (elsődleges befogadók: Piszkeri-árok /AEN781/, Vajtai fő-árok /AEO474/; másodlagos befogadók: Nádor-csatorna (Sárvíz) /AAA102/, Sió /AAB026/, fő befogadó: Duna /AAA626/) területi kategóriájába tartozik. Ezáltal a területen a **4. kategóriára vonatkozó határértékek az irányadók közvetlenül a befogadóba történő bevezetés esetén.** Az egyes technológiákra vonatkozó határértékeket ugyanezen rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza.

Földvédelem, felszín alatti vizek védelme

A jelenlegi hazai jogi szabályozás – az Európai Unió normákkal összhangban – a termőföld, a termőföldnek nem minősülő ingatlan, a talaj, a humuszos termőréteg védelmét, valamint a mezőgazdasági tevékenységből származó, a felszíni és felszín alatti vizek eutrofizációt jelentő nitrátszennyezések megelőzését szolgáló előírásokat – az osztott hatáskör szerint – több keretjogszabály (törvény, kormányrendelet) és több, tárca szintű jogszabály alá rendeli, amelyeket az alábbiakban tekintünk át.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, valamint a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény egyaránt meghatároz általános következményeket a vizek és a föld védelme érdekében.

A föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti formáira és folyamataira. A föld védelme magában foglalja a talaj termőképessége, szerkezete, víz- és levegőháztartása, valamint élővilága védelmét is.

A föld felszínén vagy a földben olyan tevékenységek folytathatók, ott csak olyan anyagok helyezhetők el, amelyek a föld mennyiségét, minőségét és folyamatait, a környezeti elemeket nem szennyezik, károsítják.

A víz védelme kiterjed a felszíni és felszín alatti vizekre, azok készleteire, minőségére (beleértve a hőmérsékleti viszonyait is) és mennyiségére, a felszíni vizek medrére és partjára, a víztartó képződményekre és azok fedőrétegeire, valamint a vízzel kapcsolatosan – jogszabályban vagy hatósági határozatban – kijelölt megkülönböztetett védelem alatt álló (védett) területekre.

A vizek természetes hozamát, lefolyását, áramlási viszonyait, medrét és partját csak a vízparti élővilág megfelelő arányainak megtartásával és működőképességük biztosításával szabad megváltoztatni úgy, hogy az a környezeti célkitűzések teljesítését nem veszélyeztetheti.

Felszín alatti vizek védelme

A felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szól a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, melynek célja: a felszín alatti vizek jó állapotának biztosításával és annak fenntartásával, szennyezésének fokozatos csökkentésével és megelőzésével, hasznosítható készleteinek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználat, a földtani közeg kármentesítésével összefüggő feladatok, jogok és kötelezettségek megállapítása. A rendelet hatálya - a magánszemélyek háztartási igényeit meg nem haladó tevékenységek, és az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény hatálya alá tartozó anyagok és tevékenységek kivételével - kiterjed a felszín alatti vízre és a földtani közegre, és a szennyező anyagra; a felszín alatti vizek és a földtani közeg állapotát érintő tevékenységekre.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek besorolásának a feltételrendszerét, a besorolásokat pedig a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet tartalmazza, mely szerint Vajta község területe az **érzékeny területek** körébe sorolható. A település közigazgatási területének K-i része és a belterület „2.a” besorolású („azok a területek, ahol a csapadékból származó utánpótlódás sokévi átlagos értéke meghaladja a 20 mm/évet”). A közigazgatási terület Ny-i része „2.c” besorolású („azok a területek, ahol a porózus fő vízáadó képződmény teteje a felszín alatt 100 m-en belül található.”).

A település területén nem található kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület.

A Vízkeret-irányelv céljaival összhangban a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése értelmében alapvető célkitűzésként *legkésőbb a Kvt.-ben meghatározott időpontig el kell érni, hogy a felszín alatti víztestek állapota feleljen meg a jó állapot, azaz a jó mennyiségi és minőségi állapot követelményeinek. Ennek teljesülése érdekében az egyes létesítmények, tevékenységek megvalósításakor a 4. § (2) bekezdése alapján úgy kell eljárni a felszín alatti vizek, illetve víztestek esetében, hogy*

- a) azok állapota ne romoljon;*
- b) a tevékenység következtében kialakult jelentős és tartósan kedvezőtlen irányú állapotváltozás megforduljon;*
- c)-*
- d) a gyenge állapotú és a külön jogszabály szerinti kritériumok alapján veszélyeztetett helyzetűnek jellemzett víztestek állapota fokozatosan javuljon;*

e) azok a területek, ahol a felszín alatti víz, illetve a földtani közeg károsodott, nyilvántartásba és ellenőrzés alá kerüljenek, és állapotuk szennyezés-csökkentési intézkedések, illetve kármentesítés révén javuljon.

A felszín alatti vizek jó minőségi állapotának biztosítása érdekében a **219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet** ide vonatkozó előírásait a 4. sz. mellékletben részletezzük.

A talajt (termőtalajnak nem minősülő földtani közeget), illetve a felszín alatti vizeket ért szennyeződések értékelésénél figyelembe veendő határértékeket a 6/2009. (IV.14.) KöM-EüM-FVM-KHVM együttes rendelet mellékletei tartalmazzák.

A 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet, amely a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vizilétesítmények védelméről szól, meghatározza a felszín alatti vízbázisok esetében a belső, külső, valamint a hidrogeológiai védőidom és védőterületek meghatározásának, kijelölésének, kialakításának, és fenntartásának módját.

Vajta Vízmű (vízbázis kódja: 6107-20) sekély mélységű, sérülékenynek ítélt 2. számú mélyfúrású kútjára vonatkozó védőterületek lehatárolása megtörtént. A KDT KTVF 25119/2012. ügy-, és 55420/2013. iktatószámú (vksz.: 49/1029-2945) határozatával a Vajta vízbázis (2. számú kútjának) külső, hidrogeológiai „A” és „B” védőterületeit kijelölte. A védőterületekkel érintett ingatlanokra vonatkozó előírásokat és korlátozásokat a 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet 12.§ és 13.§-a és 5. számú melléklete tartalmazza.

A védelem alá helyezett vajtai felszín alatti vízbázis főbb adatait a 2. sz. mellékletben, az övezeti korlátozásokat 3. sz. mellékletfoglaltuk össze.

Új beruházás esetén, amennyiben a tervezett vízimunka, vízhasználat, vizilétesítmény állami tulajdonban lévő vízkészletet vagy vizilétesítményt, felszín alatti vizek víztartó képződményeit vagy felszíni vizek medrét érinti, vagy arra közvetlen hatással van, akkor a működési területével érintett vízügyi igazgatási szerv vagyonkezelői hozzájárulását minden esetben be kell szerezni!

Valamint a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény értelmében az ingatlanok tulajdonosai kötelesek az ingatlant a víziközmű-rendszerbe beköttetni és a víziközmű-szolgáltatást igénybe venni, ha arra csatlakozni lehet!

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet tartalmazza a nitrátérzékeny területek kijelölésének és felülvizsgálatának szempontjait, valamint a természeti adottságaik folytán nitrátérzékeny területek felsorolását. A nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet mellékletei tartalmazzák a Vajta település közigazgatási területén lévő nitrátérzékeny területeket.

A vizek nitrát szennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében követendő helyes mezőgazdasági gyakorlat szabályait az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet (A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályai, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendje) 4-9. §-a tartalmazza. A rendelet előírásait az érintett területrészen kötelezően be kell tartani!

A rendezési tervet érintő talajvédelemre vonatkozó jogszabályi előírások

Vajta közigazgatási területét érinti kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete, jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete és kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete is.

A termőföldről szóló 1994. évi LV. Törvény szerint termőföld az a földrészlet, amelyet a település külterületén az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas, erdő, fásított terület művelési ágban vagy halastóként tartanak nyilván.

Mező-, erdőgazdasági művelés alatt álló belterületi föld pedig az a földrészlet, amelyet a település belterületén az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas, erdő, fásított terület művelési ágban vagy halastóként tartanak nyilván.

A településtrendezési terv a fenti meghatározások alapján termőföldet (szántó művelési ágú területet) is érint, ezért a földterület más célú hasznosítása esetén az alábbi szempontokat, a **2007. évi CXXIX. Törvény** előírásai szerint minden körülmények között be kell tartani, vagy tartatni:

43. § (1) *Beruházásokat, valamint termőföldön folytatott, vagy termőföldre hatást gyakorló bármely egyéb tevékenységet úgy kell megtervezni és megvalósítani, hogy az érintett és a környező termőföldön a talajvédő gazdálkodás feltételei ne romoljanak.*

(2) *A beruházások megvalósítása során a beruházó köteles gondoskodni a humuszos termőréteg megmentéséről és hasznosításáról.*

(3) *A kivitelezés és üzemeltetés során biztosítani kell, hogy a környezeti hatások az érintett és a környező termőföld minőségében kárt ne okozzanak.*

44. § (1) *A humuszos termőréteg letermelésével, megmentésével, hasznosításával, továbbá a terület helyreállításával kapcsolatos munkálatokat a beruházás engedélyezése céljából készített terveknek tartalmaznia kell.*

(2) *A beruházások megvalósítása során keletkezett mentett humuszos termőréteg teljes mennyiségét a beruházás kivitelezése során igénybe vett földrészleteken kell felhasználni úgy, hogy a kialakított felső humuszos termőréteg vastagsága az eredeti humuszos termőréteggel együtt az 1 métert ne haladja meg.*

(3) *Amennyiben a mentett humuszos termőréteg (2) bekezdés szerinti felhasználására nincs lehetőség, a felhasználásra nem kerülő rész eredeti funkciójának megfelelően a talaj felső termőrétegeként, vagy termeszto közeg előállítására felhasználható, illetve ezekre a célokra átruházható.*

(4) *A mentett humuszos termőréteg mennyiségéről és felhasználásáról a beruházó köteles külön nyilvántartást vezetni.*

50. § (1) *A talajvédelmi hatóság a külön jogszabályokban meghatározott engedélyezési eljárások során az e törvényben foglalt talajvédelmi előírásokat érvényesíti.*

(2) *A talajvédelmi hatóság eljárásához az alábbi esetekben a külön jogszabály szerinti talajvédelmi terv szükséges:*

a) *a humuszos termőréteg mentéséhez az 1000 m²-nél nagyobb terület nagyságú termőföld talajszintjének végleges megváltoztatásával járó beruházásnak nem minősülő tevékenységhez,*

b) *humuszos termőréteg mentéséhez termőföldön történő, 400 m²-t meghaladó területigényű beruházás megvalósításához,*

c) *az ültetvénytelepítéshez,*

d) *a mezőgazdasági célú hasznosítást lehetővé tevő rekultivációhoz, újrahhasznosításhoz,*

e) *öntözéshez,*

f) *mezőgazdasági területek vízrendezéséhez,*

g) *erózió elleni műszaki talajvédelem megvalósításához.*

51. § A 49-50. §-okban említett hatósági eljárásokhoz szükséges talajvédelmi tervet az ügyfélnek kell beszereznie.

A termőföld (időleges, illetőleg végleges) más célú hasznosítására vonatkozó közös szabályokat az 5. sz. mellékletben részletezzük.

A termőtalaj, földtani közeg és a vizek minőségét befolyásoló külső tényezők a vízellátás, a szennyvíz-elhelyezés, a trágyakezelés és a csapadékvíz-elvezetés, melyekről részletesen a közműveket bemutató fejezetben szólnunk.

3.1.1.5. Természet- és tájvédelem

Natura 2000 területek

A Natura 2000 területekről az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet rendelkezik. A Natura 2000 hálózathoz tartozó ingatlanok helyrajzi számos felsorolását a 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet tartalmazza. E rendelet alapján Vajtán védettek a **Tengelici Homokvidék HUDD20040 területkódú területek**.

Ramsari területek

A Ramsari területek a nemzetközi jelentőségű vizes területekről, különösen, mint a vízimadarak tartózkodási helyéről szóló szerződés alapján megállapított területeket foglalja magába. Vajtán ilyen rendeltetésű területek nincsenek.

Az ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózat folytonos és megszakított területei, a természetes és természetközeli területeket összekötő, biológiai kapcsolatot biztosító sávok, mozaik láncolata.

A Pán-Európai Ökológiai Hálózat (PEEN) irányelveit 1999-ben fogadták el, melyhez Magyarország is csatlakozott. 2000-ben a kilenc Nemzeti Park Igazgatóság elkészítette a területére vonatkozó ökológiai hálózat kijelölését, majd ezek összeillesztésével született meg az országos hálózat lehatárolása (1:50.000 léptékű térkép). Meghatározásra kerültek a kijelölés általános szempontjai, irányelvei.

Az ökológiai hálózat funkcionális elemei a magterületek, az ökológiai folyosók és a puffer területek.

Magterület: nemzeti és nemzetközi mértékkel mérve is jelentős ökológiai értékkel rendelkező természetes, féltermészetes és természetyszerű területek, amelyek kiemelkedő jelentőségűek a biodiverzitás megőrzése szempontjából.

Ökológiai folyosó: magterületek élőlény populációi közötti kapcsolatok létrejöttét biztosító területek, illetve ezek láncolata.

Puffer területek: magterületek, illetve a folyosókat övező védőzóna, a károsító emberi beavatkozásoktól védő területek.

A településen az Országos Ökológiai Hálózat magterületi övezete és ökológiai folyosó övezete érinti. Előbbi a Natura2000 hálózathoz tartozó területekkel azonos, utóbbit a Sárvíz menti területek, valamint a településtől északra lévő Cseferkői dűlő, valamint a délre lévő Mohácsi dűlő erdős területei alkotják.

Érzékeny természeti területek

Természeti területként kezelendők a természetes és természetközeli állapotú gyepek, erdők, nádas területek, amelyeken bármiféle változtatási szándékot a természetvédelmi hatósággal egyeztetni kell.

Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet 1. számú melléklete alapján **Vajta területén a „Sárrét és térsége” érzékeny természeti terület.**

A község területét érinti a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság kezelésébe tartozó országos jelentőségű védett természeti terület, a **Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet**. A terület védetté nyilvánításának célja a mezőföldi táj egyedi arculatát meghatározó löszképződmények, az Ős-Sárvíz hajdani medre helyén képződött futóhomokos területek és a rajtuk kialakult fajokban gazdag vegetáció és állatvilág megőrzése, a tájképi és kultúrtörténeti értékek védelme.

Tájvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területbe tartozik a települést délről ölelő erdős terület (Tengelici homokvidék), valamint a vasút és a Sárvíz közti területek északi része.

3.1.1.6. Épített környezet védelme

A településen **három műemléki védettségű épület** található: a Zichy kastély és park, a Zichy-Wenckheim kastély épületegyüttese, valamint a római katolikus templom.

A műemlékekhez műemléki környezet tartozik, amely biztosítja a műemlékek közvetlen környezetének oly módon történő kialakítását, hogy a tervezett építkezések ne rontsák a műemlékek látványát.

Ezen kívül a helyi jelentőségű épített környezet jelenti a védett, védelemre érdemes épített környezetet.

A településen elszórtan találhatóak még népi lakóépületek, amelyeket általában a telek egyik oldalhatárára, vagy ahhoz közel építettek, utcára merőleges nyeregtetővel. A főépületek mögé építették jellemzően a gazdasági épületeket. A polgárosodás jegyeit magukon viselő nagyobb épületek utcával párhuzamos tengellyel létesültek többnyire.

A településen nagy számban találhatóak még olyan épületek, amelyek nagy részét kisebb vagy nagyobb mértékben átépítették, bővítették, de felfedezhetőek bennük a helyi identitást hordozó elemek. Vajtán a lakóépületek közt a mai napig találunk sok helyen deszkaborítású, faragással díszített oromfalat, ami a település helyi építészeti formakincsének jellegzetes eleme.

A jellegzetes vajtai népi lakóépület utcai homlokzata vakolatsávokkal tagolt, 2 ablak, nagyobb tömegű lakóépületeknél 2 ablak + tornácajtó nyílásrenddel. Az oromfal a vakolt felületű, vagy deszkaborítással építetett.

Az udvari homlokzat fő jellegzetessége volt az egyenes záródású oszlopos tornác. A tornácoszlopok díszes kivitelben készültek, anyagukat tekintve készülhettek fából, illetve téglából is, amelyet vakoltak.

A település kulturális öröksége sérülékeny, meg nem újuló erőforrás, melynek elemeit óvni kell. Ezen elemek bemutatása, védelme a településrendezési eszközökkel is elsődleges feladat.

A településen műemléki védelem sajátos tárgyai közé tartozik a Zichy kastély és a parkja, mint történeti kert.

Vajta értékes régészeti lelőhelyekkel rendelkezik.

Vajta település nyilvántartott régészeti lelőhelyeinek listája:

1. Nyilaki dűlő I., azonosító: 79685 Hrsz: 073/42, 073/41
2. Nyilaki dűlő II., azonosító: 79687 Hrsz: 073/42, 073/41
3. Vízmű mellett, azonosító: 79689 Hrsz: 0119/8
4. Téglaházi dűlő I., azonosító: 79691 Hrsz: 022/4, 021/1
5. Téglaházi dűlő II., azonosító: 79693 Hrsz: 022/4, 021/1
6. Vajta II., azonosító: 79695 Hrsz: 025, 024, 021/1

Cece – Papdomb (Vajta közigazgatási területére is átnyúlik) azonosító: 21768 Hrsz: 093/2 – (Vajtát érintő része)

A településen világörökség, valamint világörökség várományos terület nem található.

A település építészeti értékek védelméről szóló rendelettel nem rendelkezik. A jelenleg hatályos 2006-ban jóváhagyott Helyi Építési Szabályzat melléklete tartalmazza a „helyi védelemre javasolt épületek”-et.

A településrendezési tervhez Örökségvédelmi hatástanulmány készül, amely rögzíti a helyi védelemre érdemes építészeti értékeket.

Az épített környezet konfliktusai, problémái:

A településen több lakatlan épület is található, amelynek következtében az épületek állaga romlik, a telkek területei helyenként gondozatlanok.

A belterületen áthaladó 63. számú főút átmenő forgalmából származó por-, zaj-, rezgésterhelések az út menti épületekben élőkre, illetve az épületek állagára negatív hatással vannak.

3.1.2. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása

3.1.2.1. Levegőtisztaság- védelem

A levegő tisztaságának védelmét a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) szabályozza részletesen, melynek 3. §-a alapján a levegővédelmi követelményeket az országos és regionális környezetvédelmi, illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület- és településrendezési tervek, településfejlesztési koncepció kidolgozása során, valamint a helyi önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben érvényesíteni kell.

Klimatikus viszonyok

A terület a hazai klímaosztályozás szerint mérsékelt meleg és a meleg határán elterülő, száraz, mérsékelt száraz éghajlati övezetben fekszik.

Az évi napsütés összege 2050 óra körüli, nyáron 830-840 óra, télen kevéssel 200 óra feletti.

Az évi középhőmérséklet É-on 10,2-10,3 °C, D-en 10,5 °C körüli.

Évente 192 napon át – a középhőmérséklet április 11 és – október 19 között meghaladja a 10 °C-ot. A fagymentes időszak hossza 200 nap, de D-en a 210 napot is megközelíti.

Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga 34,0-34,3 °C, a minimumoké -16,0 °C.

A csapadék évi összege 600 mm körüli, É-on 560-570 mm, D-en 630 mm körüli.

Uralkodó szélirány az É-i, ÉNy-i, de emellett jelentős a D-i szél részesedése is. Az átlagos szélsébség kevéssel 3 m/s alatti.

A légszennyezettség határértékei:

A környezeti levegőben található kiemelt jelentőségű légszennyező anyagokra vonatkozó egészségügyi határértékeket a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet 1. számú melléklete szabályozza.

Az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott kritikus levegőterheltségi szintek a rendelet 4. sz. mellékletében találhatók.

A település légszennyezettségi állapotáról mérési adatok nem állnak rendelkezésre, mivel az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatnak nincs mérőpontja a közelben. A manuális mérőhálózat legközelebbi pontja mintegy 23 km-re Dunaföldváron található, ahol légszennyezettségi index 2015-ben „jó” (2) volt az ülepedő por.koncentrációk alapján.

A levegő minőségét Vajtán jellemzően a fűtés emissziói határozzák meg, illetve a közlekedés okozta levegőterhelés sem elhanyagolható. A településen légszennyező ipari üzemek nincsenek.

A rendezési terv a meglévők mellett új Gksz területet is jelöl a pálfai úttól délre, ahol új telephelyek (kereskedelmi, szolgáltató) kialakítására lesz lehetőség. Új üzem, illetve üzemrész létesítésénél a levegővédelmi előírások betartását már az engedélyezési fázisban meg kell követelni. A levegővédelmi követelmények teljesülését a légszennyező forrás teljes hatásterületén biztosítani kell.

Jelentős, zavaró hatású ipari területek a településen nincsenek és kijelölésük nem is tervezett. *Mégis, amennyiben bűz kibocsátással járó környezeti hatásvizsgálat köteles vagy egységes környezethasználati engedély köteles tevékenységek, illetve létesítmények kialakítására kerülne sor, abban az esetben a bűzterhelőnek védelmi övezetet kell kialakítania.* A védelmi övezet nagyságát a jelenleg érvényes szabályozás a légszennyező forrás határától számított, legalább 300, legfeljebb 1000 méter távolságban lehatárolt területben határozza meg. A védelmi övezetet úgy kell kijelölni, hogy abban nem lehet lakóépület, üdülőépület, oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális és igazgatási épület, kivéve a telepítésre kerülő, illetve a más működő légszennyező források működésével összefüggő építményt.

Vajtán a gázhálózatot kiépítették, a rákötések aránya 60-70%. A fűtést a település fennmaradó részén főként fatüzeléssel oldják meg. A hagyományos szén-, fa- esetleg olajtüzelésű fűtésből származó légszennyező anyagok - szén-monoxid, kén-dioxid, korom, pernye - mennyisége a jó levegő-minőséget lényegesen befolyásolhatja, ezért a fűtési időszakban a levegő minősége rosszabb lehet, mint azon kívül.

A település levegőminőségének, ezáltal környezeti állapotának további javulása érhető el a lakások gázhálózatra kötésének növekedésével. A megújuló energiaforrások hasznosítása nagyban hozzájárulhat – többek között - a település levegőminőségének további javulásához is. Például a termálfürdő működtetésével a termálvíz hasznosítható volna üvegházak, intézmények fűtésére is.

Vajtán a belterületi utak minősége nem mindenhol megfelelő, melynek következményeként száraz időszakokban jelentőssé válik a porfelverődésből adódó légszennyezés. Az utak

burkolatának javítása, karbantartása – néhol kialakítása – a közeljövő egyik fontos feladata lesz.

3.1.2.2. Hulladékkezelés

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény szerint hulladéknak minősül bármely anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválik, megválni szándékozik, vagy megválni köteles. Minden tevékenységet úgy kell megtervezni és végezni, hogy az a környezetet a lehető legkisebb mértékben érintse, illetve a környezet terhelése és igénybevétele csökkenjen.

A településen keletkező **kommunális hulladékot** szervezett – heti rendszerességű – hulladékszállítás keretében lehet, ill. kell megoldani. A községben keletkezett hulladékot a VERTIKÁL Építőipari és Kommunális Szolgáltató Rt., mint közszolgáltató szállítja a Polgárdi Regionális Hulladékkezelő Központ telepére.

A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos előírásokat Vajta Község Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2013. (XII. 30.) Önk. rendelete tartalmazza.

Vajtán lomtalanítást évente egy alkalommal végeznek szintén a közszolgáltatás keretében.

A településen a szelektív hulladékgyűjtés közvetlenül a családi háztól történő elszállítással havi 1-2 alkalommal történik. Évente 10 alkalommal biztosított a zöldhulladék elszállítása, melyből 2 alkalom a karácsonyi fenyőfa szállítását teszi lehetővé. A zöldhulladék gyűjtéséhez, illetve szállításához biológiailag lebomló zsákot kapnak a lakosok térítésmentesen.

A **termelő üzemeknél** keletkező hulladékok telephelyen belüli gyűjtéséről, nyilvántartásáról, és elszállítatásáról a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. Rendelet előírásait betartva a telephelyek üzemeltetőjének kell gondoskodni.

A **veszélyes hulladékokkal** kapcsolatos teendőket a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet szabályozza.

A termelőknél keletkező veszélyes és nem veszélyes hulladékokat csak hatósági engedéllyel rendelkező szakcég szállíthatja el!

3.1.2.3. Zaj elleni védelem

Az akusztikai vizsgálat során a beépített környezet zajhelyzetét értékeltük, valamint a tervezési terület beépítési lehetőségének környezetvédelmi megalapozását végeztük el. Ennek során értékelésre került a zajt kibocsátó létesítmények hatása a határoló települési környezetre.

Annak érdekében, hogy az újonnan építendő létesítmények a környezetükben élő lakosságot a legkisebb mértékben zavarják, illetve a jogszabályban meghatározott és a község képviselőtestülete által elfogadott előírásokat kielégítsék, a terv készítése során vizsgálni kell a tervezési területen kialakítandó zajforrások környezetre gyakorolt hatását, valamint a környezet domináns zajforrásainak kölcsönhatását.

A helyi zaj- és rezgésvédelmi szabályokat a népjóléti miniszter által a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszterrel egyetértésben meghatározott keretek között az önkormányzat állapítja meg. Vajta községnek helyi zajvédelmi rendeleti nincs.

Egy település zajhelyzetét döntő mértékben a közlekedés és az üzemek okozta hatások határozzák meg.

Közlekedés hatása

A település közlekedési zajforrását főként a közúti közlekedés szolgáltatja, tekintettel arra, hogy bár a települést érinti a Rétszilas - Szekszárd – Bátaszék vasútvonal, azonban az a település belterületétől viszonylag távol halad, így a lakóterületekre jelentős hatást nem gyakorol.

A közút zajterhelésének nagyságát az alábbi tényezők befolyásolják:

- A forgalom nagysága, összetétele, sebessége, valamint a forgalomáramlás változásai (konvoj, gyorsítás, fékezés).
- Az észlelési pont és a zajforrás távolsága, magassági viszonyok, valamint a közbenső terepviszonyok beépítés.
- Az út meredeksége, szabályozási szélessége, a burkolat típusa.
- A talaj, a felszín akusztikai tulajdonságai.
- A járműpark műszaki állapota.
- Léghőmérséklet viszonyok (hőmérséklet, szél stb.)

A község elsődleges közúti kapcsolatát a településen áthaladó **63. számú másodrendű főút** adja, melynek átmenő forgalma jelentős. Az út forgalmi adatait „Az országos közutak 2015. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalma” című kiadvány táblázatai alapján tanulmányoztuk.

Az ÚT 2-1.302: számú útügyi műszaki előírás (e-UT 03.07.42) alapján kiszámítottuk a településen áthaladó utakon fellépő közúti közlekedés által okozott környezeti zajterhelést 7,5 m-es referencia távolságon.

A 63. számú főút forgalmi adatai a következők:

Út neve és száma	Járműkategória		
	I.	II.	III.
63. számú főút 4960. számlálóállomás	1295	261	355

Az egyenértékű A-hangnyomásszint értéke (egyenletesen áramló forgalom esetén):

Út neve és száma	L_{Aeq} (d=7,5 m) nappal [dB]	L_{Aeq} (d=7,5 m) éjjel [dB]
63. számú főút 4960. számlálóállomás	68,0	61,2

$v_I, v_{II}, v_{III} = 50$ km/h

A környezeti zaj- és rezgésvédelmi határértékeket a 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet tartalmazza, melynek 3. sz. melléklete rögzíti **a közlekedésből származó zaj új tervezésű és megváltozott terület-felhasználási területeken megengedett egyenértékű A-hangnyomásszintjeit.**

VAJTA TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Másodrendű főút mentén:

Területi funkció	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint (LAeq, dB)	
	nappal (6-22h)	éjjel (22-6h)
Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi terület	60	50
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, és a temetők, a zöldterület	65	55
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	65	55
Gazdasági terület	65	55

A 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3. számú mellékletében foglalt határértékeknek

- új tervezésű vagy megváltozott terület-felhasználású területeken a meglévő közlekedési zajforrástól származó zajterhelésre is,
- új közlekedési zajforrás létesítése esetén pedig a meglévő védendő területen is teljesülniük kell.

A zajkibocsátás és a zajterhelési határérték összehasonlítása alapján megállapíthatjuk, hogy a településen áthaladó másodrendű főút középvezetől 7,5 m referencia-távolságra a közlekedés okozta zajterhelés **nappal is, éjszaka is meghaladja** - valamennyi területre vonatkozóan - **a határértékeket**. (Megjegyzendő, hogy a forgalmi adatok nem mért, hanem felszorozott értékek, melyeknek pontossága 10%, viszont az utolsó mérés éve 2014 volt.)

A potenciálisan kialakuló konfliktushelyzet megelőzése céljából a szerkezeti terv legalább 60 m védelmi célú erdősáv kialakítását irányozza elő a zajtól védendő üdülőterületek, településközponti vegyes területek és a 63. számú út között.

A zajterhelés csökkentését jelentené továbbá a 63. sz. másodrendű főút tervezett, települést elkerülő szakaszának megépítése. A település belterületét keleti irányból elkerülő tervezett nyomvonalat a 2005-ben készített településszerkezeti terv, valamint Fejér Megye Területrendezési tervének szerkezeti tervlapja is tartalmazza.

Vajta községet érinti a **63311 sz. vasútra vezető út**, mely a Pálfára vezető 6311. számú összekötő útra csatlakozik. A 63311. számú út forgalma becsült, és az alábbiak szerint alakul:

Út neve és száma	Járműkategória		
	I.	II.	III.
63311. vasútra vezető út	115	13	6
11726. számlálóállomás			

Az egyenértékű A-hangnyomásszint értéke (egyenletesen áramló forgalom esetén):

Út neve és száma	LAeq (d=7,5 m) nappal [dB]	LAeq (d=7,5 m) éjjel [dB]
63. számú főút 4960. számlálóállomás	54,7	47,7

$v_I, v_{II}, v_{III} = 50 \text{ km/h}$

Az út által érintett területhasználatokra vonatkozó határértékek pedig a következők:

Területi funkció	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint (LAeq, dB)	
	nappal (6-22h)	éjjel (22-6h)
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias telepszerű beépítésű)	60	50
Vegyes terület	65	55
Gazdasági terület	65	55

A fenti táblázatok alapján – a közlekedésből származó határértékek a vasútra vezető út mentén teljesülni fognak.

Üzemi zaj hatása

Vajtán Gip jelű különleges zavaró hatású övezetek nincsenek. Meglévő mezőgazdasági üzemi különleges terület (K-Mű) található a település belterületétől keletre, mely területet az Lf jelű lakóterületektől egy 2 ha-os erdőterület választ el.

Meglévő gazdasági terület a temetőtől északi irányban lévő 241/16 hrsz-ú terület, ahol jelenleg Térmeg Árufuvarozó és Mezőgazdasági Kft. árufuvarozó telephelye található.

Új Gksz terület került kijelölésre a vasút mellett, a Pálfára vezető úttól délre, a 0145, 0146 és 147 hrsz-ú ingatlanokon, melyek tartalék gazdasági területként szolgálnak a potenciális, betelepülő vállalkozások számára. A kijelölt területet szántó- és erdőterületek veszik körbe, zajtól védendő területek a környezetében nincsenek.

3.1.2.4. Közművek

Vízellátás

A település ivóvízzel való ellátása a települési hálózatról megoldott. A közműves ivóvízellátást a Fejérvíz Zrt. látja el.

Szennyvíz-elhelyezés

Kommunális szennyvíz:

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény szerint a település önkormányzata a víziközmű-szolgáltató útján gondoskodik a szennyvíz törzshálózatba bocsátott szennyvizek elvezetéséről, tisztításáról és környezetvédelmi követelmények szerinti

elhelyezéséről, továbbá az önkormányzat feladata a nem közműves szennyvízszállítási közszolgáltatás biztosítása is.

Vajtán a szennyvízcsatorna hálózatot nem építették ki. A lakóingatlanokban, illetve a közintézményekben keletkező szennyvíz elhelyezése telekhatáron belül épített közműpótló berendezésekben történik. A közműpótlók túlnyomó része a talajt és talajvizet közvetlenül szennyező oldó medencés szikkasztó aknák.

A strand önálló szennyvíztisztító berendezéssel rendelkezik, amely a holland kemping és az üdülőterület ingatlanait is ellátja. A rendszer idényjellegűen üzemel.

Vajta Község Önkormányzat Képviselő-testületének nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról szóló 17/2015.(IX.25.) önkormányzati rendelete szerint „a szállított nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz ürítési, átadási helye: Mezőföldi Regionális Víziközmű Kft. 7030 Paks, Kölesdi út 46. szennyvíztisztító telepe”.

A szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése, szennyvíztisztító telep kialakítása az Önkormányzat jövőbeni feladatai közé tartozik.

Technológiai szennyvíz

A településen jelentős technológiai szennyvíz kibocsátó a termálfürdő. A használt fürdővizek, és a külső zuhanyzók vize (mennyisége: 255 m³/d) a befogadó Sárvíz-Nádor csatorna 41 + 140 km szelvénybe jutnak 2283 fm, Ø 300 PVC vezetéken keresztül a csapadékvizekkel együtt. A használt vizek leeresztése szabályozottan történik, úgy hogy max. 37,8 g/sec összes sótartalmú terhelés érje a befogadót.

Az egyéb technológiai szennyvizek mennyisége termelésfüggő. A gazdasági területeken keletkező technológiai szennyvizek közvetlenül – előkezelés nélkül – nem vezethetők közcsatornára. Közcsatornára bocsátás feltételeit a 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet tartalmazza részletesen.

Amennyiben a fejlesztési területeken ipari szennyvizek keletkeznének, úgy azok szakszerű kezeléséről a telephelyen – a megfelelő engedélyek megszerzését követően – gondoskodni kell.

Csapadékvíz-elvezetés

A belterületi csapadékvíz elvezető rendszer hiányos, szakszerűtlen szakaszainak kiépítését meg kell oldani. A csapadékvíz-elvezetés fejlesztése érdekében a település egészére vízrendezési tanulmány készítendő.

3.2. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv nem valósulna meg

Víz, szennyvíz, csapadékvíz

- A település ivóvízzel való ellátása megoldott.
- Vajtán a szennyvízhálózatot nem építették ki. Az ingatlanokon közműpótló aknában gyűjtik a szennyvizet, melynek egy része elszikkad, a többi szervezett közszolgáltatás keretében szippantással eljuttatható Mezőföldi Regionális Víziközmű Kft. szennyvíztelepére (Paks).

- A község csapadékvíz elvezetése hiányos, mely felújításra, karbantartásra szorul.

Javaslat:

- ≈ A fejlesztési területek ivóvízzel való ellátása a települési hálózatra való csatlakozással megoldható. Ott, ahol szükséges, az erre vonatkozó terveket el kell készíttetni és engedélyeztetni kell. Az ingatlanok tulajdonosai kötelesek az ingatlant a víziközmű-rendszerbe beköttetni és a víziközmű-szolgáltatást igénybe venni, ha arra csatlakozni lehet!
- ≈ Kommunális szennyvizek: Új létesítmények, épületek szociális szennyvizének gyűjtését szakszerűen kialakított vízzáró, szivárgásmentes közműpótlókkal kell megoldani a felszín alatti vizek minőségének védelme érdekében.
- ≈ Javasoljuk a településen található szennyvízgyűjtő aknák állapotának, minőségének felmérését. Javasoljuk, hogy az önkormányzat kényszerítse ki a bizonytalan vízzáróságú gyűjtők lecserélését ott, ahol nem igazolható az elvárt minőségű közműpótló berendezések megléte.
- ≈ Technológiai szennyvizek: A gazdasági területeken keletkező technológiai szennyvizek közvetlenül – előkezelés nélkül – nem vezethetők, nem szikkaszthatók el. Szennyező anyagok elhelyezése, közvetlen és közvetett bevezetése a befogadóba csak engedéllyel végezhető! Amennyiben a fejlesztési területeken ipari szennyvizek keletkeznének, úgy azok szakszerű kezeléséről a telephelyen – a megfelelő engedélyek birtokában – gondoskodni kell.
- ≈ A csapadékvíz-elvezető árkok kiépítéséről, a meglévők rendszeres karbantartásáról, tisztításáról gondoskodni szükséges. A csapadékvíz-elvezetés fejlesztése érdekében a település egészére vízrendezési tanulmány készítendő.

Hulladék

- A kommunális hulladék szervezett gyűjtése megoldott, szelektív hulladékgyűjtés havonta 1-2- alkalommal, lomtalanítási akció évente egyszer van, és a közszolgáltatás keretében a zöldhulladék elszállítása is szervezett formában működik.

Javaslat:

- ≈ A településen a hulladékkezelést a jogszabályoknak megfelelően folyamatosan biztosítani kell. Annak érdekében, hogy a kommunális hulladék közé ne kerüljön veszélyes hulladék, az önkormányzatnak tájékoztatnia kell a lakosságot a probléma nagyságáról és megoldási lehetőségeiről.
- ≈ A gazdasági területeken keletkező kommunális, termelési és veszélyes hulladékok elszállíttatásáról a hulladék termelőjének kell gondoskodnia a mindenkori szabályozásnak megfelelően.

Levegő

- A településen a gázhálózatot kiépítették, a rákötések aránya azonban csak 60-70%. A fűtést a település fennmaradó részén főként fatüzeléssel oldják meg.
- Vajtán a közlekedésből eredő lészennyezőanyag-kibocsátás a belterületet átszelő 63. számú út forgalma miatt számottevő.

- A településen légszennyező ipari üzemek nincsenek. Azonban a településen, a Vajta I. - homok bányateleken, üzemelő homokbánya településen áthaladó üzemi forgalma és a bánya működése számottevő diffúz levegőterhelést okoz.
- Új üzemek kialakítása esetén várható a teherforgalomból származó (közlekedés okozta) levegőterhelés növekedése, továbbá nem kizárt légszennyező technológiák kialakítása.

Javaslat:

- ≈ A fűtési emisszió csökkentése érdekében a gázhálózatra való csatlakozásokat szorgalmazni kell.
- ≈ A belterületi utak javítása, karbantartása javasolt a felferődő por csökkentése érdekében.
- ≈ Új légszennyező pont-és diffúz forrásokat csak a környezetvédelmi hatóság engedélyével lehet létesíteni a határértékek betartása mellett.
- ≈ Bűzt okozó létesítmény telepítése esetén a védelmi övezet kialakítása szükséges a környezetvédelmi hatóság előírásai szerint.

Zaj- és rezgésvédelem

- A település lakóterületein a közlekedésből származó zaj meghaladja a vonatkozó határértékeket.
- Jelentős ipari jellegű zajkeltő létesítmények a településen nincsenek.

Javaslat:

- ≈ Amennyiben a közlekedési zaj lakossági panaszt eredményez, úgy javasolt a jelenlegi állapot műszeres mérésekkel történő felmérése, és a kritikus helyeken műszaki védelem kialakítása.
- ≈ A 63. számú út elkerülő nyomvonalának mielőbbi megépítését szorgalmazni kell. Műszeres mérésekkel végzett felmérés ezt az igényt jelentősen alátámaszthatja.
- ≈ Új létesítmények telepítésénél fokozott figyelmet kell fordítani a zajvédelmi határértékek, előírások betartására. Ezek használatba vétele, üzembe helyezése során mérésekkel kell ellenőriztetni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Törekedni kell arra, hogy a zaj- és rezgésártalmak minimalizálására már a telepítéskor történjenek intézkedések.
- ≈ A tervezett fejlesztések esetén törekedni kell arra, hogy a jelenlegi állapot ne romoljon.

3.3. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása, különös tekintettel azokra a tervelemekre, tervezett intézkedésekre, amelyek:

3.3.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik

A tervbe vett fejlesztések egy része természeti erőforrások közvetlen igénybevételét idézik elő - a termőföld tervezett igénybevételével.

Mivel a településtrendezési terv **termőföldet érintő** részeket is tartalmaz, így annak során a **2007. évi CXXIX. Törvény előírásit** kell alkalmazni.

A termőföldek végleges más célú hasznosítását megelőzően a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet szerinti talajvédelmi tervet kell készíteni. A humuszos termőréteg letermelésével, megmentésével, hasznosításával, továbbá a terület helyreállításával kapcsolatos munkálatokat a beruházás engedélyezése céljából készített terveknek tartalmaznia kell.

A település területén jelentős szerepe van a termálvizek igénybevételének. Azonban a rendezési terv felülvizsgálata kapcsán nem merült fel olyan igény, változtatás, mely a jelenlegi vízkivételi műveket, ill. a termálvíz felhasználását, hasznosítását érintené.

A rendezési terv gazdasági tevékenységek kialakítását teszi lehetővé, melyek zajkeltő és légszennyező hatásuknál fogva környezetterhelést okozhatnak. Az üzemek okozta zaj és levegőszennyezés az üzemek engedélyezése során szabályozható, illetve rendszeresen ellenőrizhető.

3.3.2. Olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak

A településrendezési terv intézkedéseinek megvalósulása esetén várható a gazdasági és turisztikai tevékenységek fellendülése, ami célja is a tervnek. A tervezett változtatások miatt a közúti forgalomból származó zajterhelés és légszennyezőanyag kibocsátás enyhe emelkedése várható, amelynek mértéke azonban nehezen becsülhető. A jelenlegi zaj- és légszennyezettségi adatok ismeretében elvárható, hogy a zajterhelés szinten tartása érdekében a zajterhelés alakulását figyelemmel kísérvék, a kritikus pontokon méréssel ellenőrizzék és szükség esetén intézkedéseket tegyenek.

3.4. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

A szabályozási tervben foglalt előírások és az egyéb környezetvédelmi jogszabályi előírások betartásával az új területeken épülő épületek, létesítmények egyéb hatásai a jelenlegi területhasználatokra nem jelentenek veszélyt, a természeti környezetet károsan nem befolyásolják.

Egyéb környezeti konfliktusok, problémák a tervben foglaltak megvalósulása esetén nem keletkeznek.

4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE, MONITORINGOZÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

- A. Az épületek létesítése során a megfelelő **szennyvízkezelésre, a csapadékvíz elvezetésre és a hulladék kezelésére** fokozott figyelmet kell fordítani.
- B. Tekintettel arra, hogy a terv megvalósítása részben **termőföld igénybevételével** jár, az alábbi szempontok betartására kell figyelmet fordítani:
- A termőföldek végleges más célú hasznosítását megelőzően a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet szerinti talajvédelmi tervet kell készíteni. Talajvédelmi terv szükséges humuszos termőréteg mentéséhez termőföldön történő, 400 m²-t meghaladó területigényű beruházás megvalósításához.
 - A humuszos termőréteg letermelésével, megmentésével, hasznosításával, továbbá a terület helyreállításával kapcsolatos munkálatokat a beruházás engedélyezése céljából készített terveknek tartalmaznia kell.
 - Az átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetőleg helyhez kötött igénybevétel céljából lehet.
 - Az igénybevételt az indokolt szükségletnek megfelelő legkisebb területre kell korlátozni.
 - A beruházások megvalósítása során a beruházó köteles gondoskodni a humuszos termőréteg megmentéséről és hasznosításáról.
- C. Tekintettel arra, hogy a gazdasági területek bővülésével a teherforgalom és a közlekedési zajterhelés növekedése is várható, ezért a belterület kritikus pontjain háttérterhelés méréseket, majd a beruházások megvalósulását követően ellenőrző méréseket javasolt végeztetni.

Attala, 2017. április 4.

Szente Eszter

*okl. vegyész
környezetvédelmi szakmérnök*

Szente Zoltán

*okl. geofizikus mérnök
környezetvédelmi szakértő*

A termálkutak főbb műszaki és hidraulikai adatai

Kivonat a „Vajtai Hévízfürdő vízjogi üzemeltetési engedélye” tárgyú határozatból. *Forrás: a KDT KTVF 90967-3/2005. iktatószámú határozata (vksz.: 49/7424-12250)*

I. sz. termálkút:

A vízbázist képező 1974. évben épült I. sz. termálkút műszaki, hidraulikai adatai az 1997. évi javítást (betétszűrő beépítés) követően:

Hévízkút kataszteri száma: 6-3

Kat. szám: B-4/A.

Helye a fürdő bejáratától D-K-i irányban kb. 50 m-re.

EOV koordináták: X= 153,54 k = 8

Y= 620,35 k = 6

A csövezett kút mélysége 567,00 m

Csővezés: Ø 324 mm acél 0,0-32,1 m

Ø 244 mm acél 0,0-350,1 m

Ø 113 mm PVC 288,5-567,0 m

Szűrőzés : 480,00-502,0 m között

Nyugalmi vízszint: -26,8 m

350 l/perc volt -60,0 üzemi vízszinten.

Az állandó üzemben műszakilag kitermelhető vízhozama 280 l/perc -52,8 m üzemi vízszinten.

A kitermelt víz hőfoka 40,5 C°

A termálvíz minősítése elismert ásványvíz (OTH 95/Gyf/2000.), alkotói alapján nátriumkloridos-hidrogén-karbonátos, kissé kemény, fluoridos termálvíz.

A gázvizsgálat szerint az összes metántartalom a kútnál 125 l/m³, tehát „A” gázveszélyességi kategóriába tartozik.

A kút körül 10 X 15 m nagyságú védőterület került kialakításra.

II. sz. termálkút:

A tartalék jellegű 1982-ben épült II. sz. kút adatai az 1997 évi kútfelújítást (betétszűrő beépítés) követően a Vízföldtani Napló szerint:

A kút helye a Pálfai u. mellett található.

Kataszteri szám: K-13/A.

EOV koordináták: X= 152,58 k=1

Y=619,58 k=9

Hévízkút kataszteri szám : 6-12

Mélysége 1096,0 m

Szűrőzés: 1019,9-1037,5 m között

1041,3-1052,3 m között

A nyugalmi vízszint -2,4 m.

Az állandó üzemben műszakilag kitermelhető vízhozama 280 l/perc -17,0 m üzemi vízszinten.

Kitermelt víz hőfoka 65,3 C°.

A termálvíz minősítése elismert ásványvíz (OTH 184/Gyf/2000.), alkotói alapján nátriumkloridos, igen kemény, lítiumot, bromidot, jodidot, fluoridot tartalmazó termálvíz

A kút vizének összes metántartalma 141l/m³, tehát „A” gázveszélyességi kategóriába tartozik.

Védőterület 10 x 15 m.

Az MI 10 431-82. alapján mindkét termálkútnál terepszint fölé kiemelt kútfejet alkalmaztak, kút béléscsövének szellőztetésével.

A kutakból a vízkitermelés búvárszivattyúk segítségével történik. Vízkitermelés a gáztalanítóra, ill. az 50 m³-es medencére történik. A gáztalanítást 2 db G MK 30. típ. gáztalanító végzi, 2 x 30 m³/h kapacitással. Jelenleg a II. sz. kút tartalékkút.

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

A védelem alá helyezett vajtai felszín alatti vízbázis főbb adatai

Kivonat a „Vajta vízbázis (2. számú kútjának) külső, hidrogeológiai „A” és „B” védőterületeinek kijelölése” tárgyú határozatból. *Forrás: a KDT KTVF 25119/2012. ügy-, és 55420/2013. iktatószámú határozata (vksz.: 49/1029-2945)*

Védelem alá helyezett vízkivételi mű:

A Vajtai vízbázis kútjai a Vajta K-11 (Vízmű 2. sz. kút), Vajta K-12 (Vízmű 4. sz. kút), Vajta K-14 (Vízmű 5. sz. kút). A vízműkutak a település belterületétől Ny- ra, a Vajta, 0119/1 hrsz.- ú ingatlanon helyezkednek el.

Védelem alá helyezett vízkivételi művek:

A kutak jele	Vízmű 2. sz. kút	Vízmű 4. sz. kút	Vízmű 5. sz. kút
Üzemeltetés módja	üzemelő	üzemelő	üzemelő
Létesítés éve	1978	1978	1997
Kataszteri szám	K-11	K-12	K-14
Helyrajzi szám	0119/1	0119/1	0119/1
Környezetvédelmi Területi Jel	102004196	102004200	102004211
EOV X	152 548	152 549	152 553
EOV Y	619 527	619 554	619 476
EOV Z (mBf)	98,123	98,47	98,123
Csövezett talpmélység (m)	27,0	122,0	137,0
Szűrőzés (m-m)	10,0 - 13,0	70,0 - 75,0	86,0 - 89,5
	14,0 - 15,0	88,0 - 93,0	98,0 - 108,0
	18,0 - 20,0	100,0 - 108,0	110,0 - 113,5
		111,0 - 115,0	118,0 - 125,5

1. Védendő vízkészlet:

A tervezés alapjául szolgáló vízmennyiség: 325 m³/nap max. havi átlag és 215 m³/nap évi átlag

Vízadója: pleisztocén homok (K-11. kat. szám)
felső - pannóniai homok (K-12, K-14 kat. szám)

Kitermelt víz típusa: rétegvíz

Vízminőség: A K-11 kat. számú kútból kitermelt víz ivóvíz minőségű, határérték feletti vas- és mangánion tartalommal. A termelt víz 2011-ben elvégzett trícium vizsgálati eredménye (0,59 Bq/l) szerint a vízbázis sérülékeny.

A K-12 kat. számú kútból kitermelt víz ivóvíz minőségű, határérték feletti ammóniumion tartalommal. a termelt víz 2011- ben elvégzett

trícium vizsgálati eredménye (0,06 Bq/l) szerint a vízbázis nem sérülékeny.

A K-14 kat. számú kútból kitermelt víz ivóvíz minőségű, határérték feletti ammóniumion tartalommal. a termelt víz 2011- ben elvégzett trícium vizsgálati eredménye (0,06 Bq/l) szerint a vízbázis nem sérülékeny.

3. Védőterületek:

A védőterületek meghatározása elérési idők alapján, állandó vízmozgást feltételezve, a vízkivételi műtől kiindulva, számítással, hidrodinamikai modellezéssel történt.

A hidraulikai modell vizsgálatok a VISUAL MODFLOW 4.1 szoftverrel, az áramvonal és elérési idő számítások, a MODPATH 3.0 verziójával történt.

3.1. Belső védőterület: Vajta, 0119/1 hrsz. - ú ingatlan

A belső védőterület rendeltetése a vízkivételi mű, valamint a vízkészlet közvetlen védelme a szennyeződéstől és a megrongálódástól. A vízmű belső védőterülete az a terület, amelyről a víz 20 nap alatt eléri a vízkivételi helyet.

A 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet szerint számított áramvonalakon mért 20 napos elérési távolság nem éri el a felszínt, azonban a jogszabályi előírásoknak megfelelően felszíni metszet hiányában a belső védőterület minimális mérete 10 m a vízkivételi helytől.

Jelen esetben a belső védőterület már kialakított, kb. 118,0 × 107,0 m nagyságú terület, amely a 20.501/1996. számú alaphatározattal került kijelölésre. (A 20047-2/1987. számú és a 40008-5/2005. ügyiratszámú határozat alapján.)

A 0119/1 hrsz. - ú ingatlan tulajdonosa Vajta Község Önkormányzata.

A belső védőterület telekkönyvi bejegyzésre kerül, az érintett ingatlan esetében a védőterületi korlátozások az ingatlan nyilvántartásba kerülnek bejegyzésre.

3.2. Külső védőterület:

A külső védőterület rendeltetése a le nem bomló, továbbá a bakteriális és egyéb lebomló szennyező anyagok elleni védelem. A vízmű külső védőterülete az a terület, amelyről a víz fél év alatt eléri a vízkivételi helyet.

A 2. számú kút esetében a külső védőterület kisebb, mint a ~100 × 100 méteres vízmű - terület, ami egyben a belső védőterület is.

A külső védőidom alsó síkja: +65 mBf (33-45 m terep alatt)

A 4. és az 5. számú kutak esetében a külső védőidom egy négyzet alapú hasáb, mely oldallapjainak felszíni vetülete megegyezik a vízmű ingatlan határával (~100 × 100 méteres terület). A külső védőidom alsó síkja ~30 mBf (kb. 128 m terep alatt) felső síkja +35 mBf (kb. 63 m terep alatt).

A vízbázis külső védőterületét a 2011 októberében készült tervdokumentáció 8/1. és 9/1. sz. melléklete (M = 1: 10 000), a GEO – CART földmérő Mérnöki Iroda Bt. által készített területkimutatás és az 1:3.000 méretarányú földhivatali térkép tartalmazza.

Külső védőterületre eső ingatlanok

Vajta külterület:

	Hrsz.	Terhelt terület m²
1.	0119/1	1.1182

A külső védőterület telekkönyvi bejegyzésre kerül, az érintett ingatlanok esetében a védőterületi korlátozások az ingatlan nyilvántartásba kerülnek bejegyzésre.

3.3. Hidrogeológiai „A” és „B” védőterületek:

A hidrogeológiai védőterület rendeltetése a le nem bomló szennyezőanyagok elleni védelem.

3.3.1. Hidrogeológiai „A” védőterület:

A vízmű hidrogeológiai „A” védőterülete az a terület, ahonnan a víz fél év és 5 év közötti idő alatt éri el a vízkivételt.

A 2. számú kút esetében a hidrogeológiai „A” védőterület 250 × 250 méteres terület.

A 4. és az 5. számú kút esetében a hidrogeológiai „A” védőidom felszíni vetülete egy hasáb, melynek alap – és fedlapja egy ötszög. A védőidom alsó síkja $\bar{30}$ mBf, felső síkja $\bar{+60}$ mBf szinten van.

A vízbázis hidrogeológiai „A” védőterületét a 2011 októberében készült tervdokumentáció 8/1. és 9/1. sz. melléklete (M = 1: 10 000), a GEO – CART földmérő Mérnöki Iroda Bt. által készített területkimutatás és az 1:3.000 méretarányú földhivatali térkép tartalmazza.

A hidrogeológiai „A” védőterületre eső ingatlanok helyrajzi száma:

Vajta külterület:

014/2	014/5 a	0117/1	0119/2	0119/7	0119/8 a, b, c	0123
-------	---------	--------	--------	--------	-------------------	------

A hidrogeológiai „A” védőterület által érintett ingatlanok és az azokra vonatkozó korlátozások a vízikönyvi nyilvántartásba kerülnek.

3.3.2. Hidrogeológiai „B” védőterület:

A vízbázis hidrogeológiai „B” védőterülete az a terület, ahonnan a víz 5 és 50 év közötti idő alatt éri el a vízkivételt.

A 2. számú kút esetében hidrogeológiai „B” védőterület 900 m hosszú és 500 m széles terület, amely a MÁV vasúti pályától kezdődően húzódik Vajta felé.

A 4. és az 5. számú kútra vonatkozóan a hidrogeológiai „B” védőidom felszíni vetülete egy hasáb, melynek alap és fedlapja egy négyszög. Alsó határoló síkja a $\bar{30}$ mBf szint, felső síkja $\bar{+65}$ mBf.

A vízbázis hidrogeológiai „B” védőterületét a 2011 októberében készült tervdokumentáció 8/1. és 9/1. sz. melléklete (M = 1: 10 000), a GEO – CART földmérő Mérnöki Iroda Bt. által készített területkimutatás és az 1:3.000 méretarányú földhivatali térkép tartalmazza.

A hidrogeológiai „B” védőterületre eső ingatlanok helyrajzi száma:

Vajta külterület:

02/4	03	04/3	04/4	04/5	04/8	04/13 a, b	07	09	010
011/1 a	013	014/2	014/5 a, b	020/2	020/4	0117/1	0119/5	0119/8 a, b, c	0119/19 a, b, c
0119/20	0119/21	0119/22	0123						

A vastag betűvel szedett helyrajzi számú ingatlanok érintik a hidrogeológiai „A” védőterületet is, így az ingatlan azon részén a hidrogeológiai „A” védőterületre vonatkozó előírásokat és korlátozásokat kell figyelembe venni.

A hidrogeológiai „B” védőterület által érintett ingatlanok és az azokra vonatkozó korlátozások a vízikönyvi nyilvántartásba kerülnek.

VAJTA TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Kivonat a **123/1997. (VII. 18.) Korm. rendeletről**

(forrás http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=30712.259712, letöltés időpontja: 2017. március 28.)

III.

A védőidommal, a védőterülettel, a védőszárvval érintett ingatlanok használata és a védelem érdekében szükséges használati korlátozások

10. § Az egyes védőidomokban, védőterületeken olyan tevékenység végezhető, amely a kitermelés előtt álló vagy a már kitermelt víz minőségét, mennyiségét, valamint a vízkitermelési folyamatot nem veszélyezteti.

11. § (1) A belső védőidomban és védőövezet területén csak a vízkivétel létesítményei és olyan más létesítmények helyezhetők el, melyek a vízkivételhez csatlakozó vízellátó rendszer üzemi céljait szolgálják. A létesítményeket és berendezéseket úgy kell üzemeltetni, hogy szennyező anyag ne kerülhessen a vízbe, a terepfelületre vagy a felszín alá, a vizet gyűjtő, kitermelő, szállító berendezésekbe.

(2) A belső védőövezet területén:

a) elhelyezett létesítményekben keletkező szenny- és használt vizet nyomáspróbával ellenőrzött, kettősfalú szennyvízcsatornában kell kivezetni a védőterületről úgy, hogy a külső védőövezeten előírt feltételeket kielégítse. A kettősfalú csatorna vízzáróságát havonta kell ellenőrizni a belső védőövezeten kívül elhelyezett szivárgásmentes figyelőakna alkalmazásával, melyben a csatorna és a védőcső közötti gyűrűstérből az esetlegesen elszivárgó vizek összegyűjthetők, majd a külső védőövezeten kívülre továbbíthatók. Az ellenőrzés elvégzését, valamint annak eredményét a vízkivételi üzemnaplóban rögzíteni kell;

b) a terepfelület úgy kell kialakítani, hogy ott csapadékvízről visszamaradó pangó vizek ne keletkezhessenek. A védőövezeten lehetőleg összefüggő füvesített felületet kell kialakítani, ahol trágyázás (szerves és műtrágyázás), valamint növényvédő szerek használata tilos. A nem füvesíthető felületeket időtálló, szennyezést nem okozó anyaggal kell burkolni. Felszínközeli vízáradók, valamint vezetékek és műtárgyak közelében csak olyan fák, bokrok telepíthetők, melyek gyökérzete ezeket nem éri el;

c) a folyószakasz mederviszonyait csak úgy szabad megváltoztatni, hogy az ne legyen káros hatással a vízkivételre, és a víz minőségére;

d) ¹¹ közcélú vízellátási létesítmények esetén az övezetet magába foglaló földrészletnek – az építmény tulajdonjogától függetlenül – állami vagy önkormányzati tulajdonban kell állni. A belső védőövezet be kell keríteni és szükség esetén biztonságáról egyéb módon, így különösen őrzéssel is gondoskodni kell.

e) rendszeresen a vízellátási létesítmény üzemeltetőjének azok a dolgozói tartózkodhatnak, akik ott munkát végeznek, és a külön jogszabályban meghatározott rendszeres egészségügyi ellenőrzést igazoló egészségügyi könyvvel rendelkeznek. Belépésre jogosultak továbbá az itt dolgozók munkájának irányítói, valamint az ellenőrzésre jogosult hatósági személyek, továbbá azok, akiket a védőterület tulajdonosa erre (így például átmeneti munkavégzésre) esetileg feljogosít. A belépésre engedélyt adó köteles gondoskodni arról, hogy az ideiglenesen ott tartózkodók szennyezést ne okozzanak.

12. § (1) A felszín alatti vízbázisok külső védőövezetén és védőidomában olyan tevékenység végzése, létesítmény elhelyezése, melynek jelenléte vagy üzemeltetése következtében csökkenhet a vízkészlet természetes védeltsége, illetőleg a vízbe (20 napon belül le nem bomló) szennyező anyag, illetve élőlény kerülhet, tilos.

(2) A külső védőövezet területén:

a) szükség szerint tereprendezést kell végezni úgy, hogy ott pangó víz sem elöntésből, sem csapadékból ne keletkezzen. A hullámtéri vízművek felépítményét úgy kell kialakítani, hogy a kutakba és egyéb létesítményekbe felszíni víz árvíz esetén se kerülhessen. A területet elöntő árvíz levonulása után gondoskodni kell a bomlékony és korhadó, a felszín alatti víz szennyezését előidéző anyagok eltávolításáról;

b) a meglévő áthaladó közutat és az útárkot vízzáró burkolattal kell ellátni. Az útárkot úgy kell kialakítani, hogy a vizeket a külső védőterület határán kívülre vezesse. Új közút nem létesíthető. A külső védőövezeten áthaladó szakaszokon az útfenntartáshoz használatos anyagokat tárolni tilos;

c) a közutakon a külső védőövezeten áthaladó útszakasz egészére vonatkozó „Megállni tilos” táblákat kell elhelyezni. Veszélyes vegyi anyagokat szállító teherjárművek számára a külső védőövezetet megfelelő táblákkal el- látott elkerülő terelőutat kell kijelölni;

d) a létesítmények, így például lakóépületek, sport- és szabadidő-létesítmények, üzemek szennyvizét zárt, nyomáspróbával ellenőrzött szennyvízcsatornával kell elvezetni;

e) a növénytermesztéssel összefüggésben meg kell állapítani, hogy az milyen hatással van a védelemben részesülő vízre. Ehhez meg kell vizsgálni a termőtalajt, a víz fölötti képződményeket és a vizet. A vizsgálati eredmények alapján meg kell állapítani, hogy

ea) okozott-e a növénytermesztés kimutatható károsodást a vízben;

eb) a termőtalaj és a víz fölött elhelyezkedő képződmények állapotából lehet-e arra következtetni, hogy meghatározott időn belül a víz károsodni fog, vagy a víz az alkalmazott növénytermesztési technológia mellett előreláthatólag hosszú idő alatt sem károsodik.

(3) Amennyiben a vizsgálat eredményétől függően megállapítható, hogy

a)¹² a növénytermesztés a víz károsodását okozta vagy meghatározott időn belül okozhatja, és a vízkivétel fenntartása érdekében a károsodás megszüntetése indokolt, a működési területével érintett vízügyi igazgatóság véleménye alapján a vízügyi hatóság, valamint a növény- és talajvédelmi hatóság által alkalmasnak tartott technológiát kell alkalmazni, amely mellett a víz további károsodása, a károsodás lehetősége megszűnik;

b) a növénytermesztés alkalmazott módja nem károsítja a vizet, az adott technológia csak az illetékes hatóságok olyan állásfoglalása alapján változtatható meg, amely szerint a megváltoztatott technológia sem lesz káros hatással a vízre.

(4) A külső védőövezet területén:

a)¹³ a mezőgazdasági földterület használója a tevékenységéről a (3) bekezdés szerinti hatósági állásfoglalás alapján szolgáltatót adatot a vízügyi igazgatóságnak. Amennyiben megállapítható, hogy a víz károsodik vagy károsodása várható, az alkalmazott technológiát a (3) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint meg kell változtatni;

b)¹⁴ tilos az állattenyésztés, azonban háziállatok (kutya, macska és – korlátozott számban – baromfi) tartása megengedhető. Baromfitartás esetén az ólakat úgy kell kialakítani, hogy a talaj és talajvíz szennyeződése kizárt legyen (így például vízzáró kivittel, zárt hulladékszállítással). Egyes esetekben (így például 2 m-nél mélyebb talajvízszint) ellenőrzés mellett a legeltetés is megengedhető, de az állatok itatása és deeltetése a védőterületen kívül történjen;

c) tilos folyékony üzemanyagot vagy vegyi anyagot tárolni. A vízmű működtetéséhez szükséges üzemanyag, illetőleg vegyszer tárolását szolgáló fém, illetve műanyag tartályt olyan vízzáró betonmedencében kell elhelyezni, amely a tartály meghibásodása esetén a teljes üzemanyag-mennyiséget magában foglalja;

d) a folyószakasz mederviszonyait partiszűrészű vízkivétel esetében csak úgy szabad megváltoztatni, hogy az ne legyen káros hatással a víz minőségére. (A védőövezetet legalább a partiszűrészű vízkivételi létesítmények és a partél közötti területen ki kell jelölni);

e)¹⁵ kutató fúrás vagy új kút a – vízügyi igazgatóság hozzájárulása és a vízügyi hatóság engedélye alapján – csak akkor létesíthető, ha a meglévő vízkitermelés zavarása nélkül (így például más vízadóréteg felhasználásával) további vízkivételt, a vízmű tönkrement kútjának pótlását vagy a vízkészlet mennyiségének, minőségének ellenőrzését szolgálja.

13. § (1) A hidrogeológiai védőidomokban és a védőövezetek területén:

a) tilos olyan létesítményt elhelyezni, melynek jelenléte vagy üzeme a felszín alatti víz minőségének károsodását okozza;

b) tilos olyan tevékenységet végezni, amelynek következtében

ba) csökken a vízkészlet természetes védettsége, vagy növekszik a környezet sérülékenysége,

bb) 6 hónapon belül le nem bomló károsító anyag kerül a vízkészletbe,

bc) olyan lebomló anyag jut a vízkészletbe, amelynek mennyisége, jellege vagy bomlásterméke a felszín alatti víz minőségének károsodását okozza;

c) olyan vegyi anyaggal, amely a vizet károsíthatja, vagy amelyből a víz minőségét károsító anyagok oldódhatnak ki, csak zárt építményben szabad dolgozni;

d) a növénytermesztésre a 12. § (2) és (3) bekezdésben leírtakat kell értelemszerűen alkalmazni;

e) önellátást szolgáló állattartás megengedett, de azt meghaladó mértékű állattartás és víziszármazó telep csak a „B” zónában lehetséges –, a hulladék (trágya) kezelése és tárolása során úgy kell eljárni, hogy a talaj és a talajvíz ne szennyeződhessen (így például a trágyalét vízzáró tartályban vagy medencében kell gyűjteni, és ellenőrzött módon, a hidrogeológiai védőövezeten kívül vagy legfeljebb annak „B” zónájában lehet felhasználni);

f)¹⁶ meglévő tárolóhelyen bármely, a vizet károsító folyékony anyagot csak úgy szabad tárolni, hogy

fa) a tárolótartály állapota kívülről is bármikor ellenőrizhető legyen, vagy

fb)¹⁷ az üzemeltető a vízügyi hatóság által engedélyezett módon tervezett és üzemeltetett rendszer segítségével rendszeresen ellenőrizze, hogy nem kerül-e károsító anyag a felszín alatti vízbe;

g)¹⁸ a vizet károsító folyékony anyagok tárolására szolgáló új tárolóhelyet úgy kell kialakítani, hogy

ga) a tárolótartály állapota kívülről bármikor ellenőrizhető legyen,

gb) a tárolótartály olyan vízzárfalú teknőben vagy tartályban legyen, amely – meghibásodás esetén – a teljes tárolt folyadékmennyiséget befogadja;

h)¹⁹ a vízre veszélyes anyagot (így például ásványolajtermék) szállító csővezeték a területen akkor lehet átvezetni, ha a vezeték biztonságát (így például külön burkolattal) megteremtik, gondoskodnak a vezeték rendszeres (így például havi ultrahangos) ellenőrzéséről és azt csőtörés esetére leállító automatikával látják el.

14. § (1) A védőidomok, védőterületek és védőövezetek igénybevételénél az 5. számú mellékletben foglaltakat kell figyelembe venni.

(2) A „C” védőzóna kijelölése esetén az arra vonatkozó korlátozások nem lehetnek szigorúbbak a „B” zónára előírtaknál.

VAJTA TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

5. számú melléklet a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelethez⁵¹

1. A védőterületek és védőidomok övezeteire vonatkozó korlátozások

	A	B	C	D	E
1		Felszíni és felszín alatti vízbázisok		Felszín alatti vízbázisok hidrogeológiai	
2		belső	külső	A	B
3		védőövezetek		Védőövezetek	
4	BEÉPÍTÉS, ÜDÜLÉS				
5	Lakótelep; új percellázás üdülőterület kialakítása	–	–	–	o
6	Lakó- vagy irodaépület csatornázással	–	x	+	+
7	Lakóépületek csatornázás nélkül	–	–	x	o
8	Szennyvízcsatorna átvezetése	–	x	o	o
9	Szennyvíztisztító telep	–	–	o	+
10	Házi szennyvíz szikkasztása	–	–	o	o
11	Települési folyékonyhulladék-lerakó létesítése és üzemeltetése	–	–	–	x
12	Települési hulladéklerakó (nem veszélyes hulladékok lerakása)	–	–	–	o
13	Építési hulladék lerakása	–	–	o	+
14	Temető	–	–	x	+
15	Házikertek, kiskertművelés	–	–	o	o
16	Sátorozás, fürdés	–	x	+	+
17	Sportpálya	–	x	+	+
18	IPAR				
19	Erősen mérgező vagy radioaktív anyagok előállítása, feldolgozása, ilyen hulladékok tárolása, lerakása	–	–	–	–
20	Mérgező anyagok előállítása, feldolgozása, tárolása	–	–	–	o
21	Mérgező anyagokkal nem dolgozó üzemek, megfelelő szennyvízelvezetéssel	–	x	o	+
22	Ásványolaj és -termékek előállítása, vezetése, feldolgozása, tárolása	–	–	x	o
23	Veszélyeshulladék-ártalmatlanító	–	–	–	x
24	Veszélyeshulladék-lerakó	–	–	–	–
25	Veszélyes hulladék üzemi gyűjtő	–	–	x	o
26	Élelmiszer-ipari szennyvizek szikkasztása, hulladékaik tárolása	–	–	–	o
27	Egyéb ipari szennyvíz szikkasztás	–	–	–	–
28	Salak, hamu lerakása	–	–	o	o
29	MEZŐGAZDASÁG				

VAJTA TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

30	Erdőtelepítés és művelés vegyszeres kezelés nélkül	–	+	+	+
31	Erdőfelújítás vegyszeres kezelés nélkül	+	+	+	+
32	Növénytermesztés	–	o	o	o
33	Komposztálótelep	–	–	x	o
34	Önellátást meghaladó állattartás	–	–	x	o
35	Legeltetés, háziállat tartás	–	o	o	+
36	Szervestrágyázás	–	o	o	+
37	Műtrágyázás	–	o	o	o
38	Hígtrágya és trágyalé kijuttatása termőföldre	–	–	–	o
39	Hígtrágya- és trágyalé leürítés	–	–	–	–
40	Szennyvízöntözés	–	–	–	o
41	Tisztított szennyvízzel való öntözés	–	–	o	+
42	Növényvédő szerek alkalmazása	–	o	o	o
43	Növényvédő szer-kijuttatás légi úton	–	–	–	o
44	Növényvédőszer-tárolás és -hulladék elhelyezés	–	–	–	x
45	Növényvédő szerek eszközök mosása, hulladékvizek elhelyezése	–	–	–	o
46	Szerves- és műtrágya raktározása és tárolása	–	–	x	o
47	Szennyvíziszap tárolása	–	–	x	o
48	Szennyvíziszap termőföldön történő elhelyezése	–	–	x	o
49	Állathullák elföldelése, döngkutak létesítése és működtetése	–	–	–	o
50	Haltenyésztés, haletetés	–	–	o	o
51	KÖZLEKEDÉS				
52	Autópálya, autóút, vízzáróan burkolt csapadékvízárók-rendszerrel	–	o	o	+
53	Egyéb út, vízzáróan burkolt csapadékvízárók-rendszerrel	–	o	+	+
54	Egyéb út	–	o	o	+
55	Vasút	–	x	o	+
56	Gépkocsiparkoló	–	–	o	+
57	Üzemanyagtöltő-állomás	–	–	x	o
58	Gépkocsimosó, javítóműhely, sódeponia	–	–	o	+
59	<i>Egyéb tevékenység</i>				
60	Bányászat	–	–	x	o
61	Fúrás, új kút létesítése	–	o	o	o

VAJTA TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

62	A fedő- vagy vízvezető réteget érintő egyéb tevékenység	–	–	o	o
----	---	---	---	---	---

2. Jelmagyarázat:

	A	B	C
1	–	=	Tilos
2	x	=	Új létesítménynél, tevékenységnél tilos, a meglévőnél a környezetvédelmi felülvizsgálat vagy a környezeti hatásvizsgálat eredményétől függően megengedhető
3	o	=	Új vagy meglévő létesítménynél, tevékenységnél a környezeti hatásvizsgálat, illetve a környezetvédelmi felülvizsgálat, illetve az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat eredményétől függően megengedhető
4	+	=	Nincs korlátozva

VAJTA TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Kivonat a **219/2004. (VII. 21.) Korm. rendeletről**

(forrás http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=86354.332598, letöltés időpontja: 2017. február 27.)

*A FÖLDTANI KÖZEG ÉS A FELSZÍN ALATTI VIZEK ÁLLAPOTÁT ÉRINTŐ
TEVÉKENYSÉGEK*

- 8. §⁶⁹** A felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében tevékenység csak
- a) környezetvédelmi megelőző intézkedésekkel végezhető a külön jogszabály szerinti⁷⁰ legjobb elérhető technika, illetve a leghatékonyabb megoldás alkalmazásával;
 - b) ellenőrzött körülmények között történhet, beleértve monitoring kialakítását, működtetését és az adatszolgáltatást;
 - c) úgy végezhető, hogy hosszú távon se veszélyeztesse a felszín alatti vizek jó állapotát, a környezeti célkitűzések teljesülését.

A mennyiségi védelem

- 9. § (1)** A felszín alatti vizek jó mennyiségi állapotának biztosítása érdekében a tevékenység
- a) nem okozhatja (M_i) igénybevételi határérték túllépését,
 - b) nem vezethet a felszín alatti víztest kémiai és fizikai állapotromlásához, beleértve a káros víz(nyomás)szint (a továbbiakban: vízszint) emelkedését.
- (2)⁷¹** A víztest egyes, hidrogeológiai, hidraulikai szempontból elkülönülő részeire, a Kvt. 19. §-ával és a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 15. §-ával összhangban az (M_i) igénybevételi határértéket a külön jogszabály szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervben úgy kell meghatározni, hogy az annak megfelelő vízkivétel:
- a) ne veszélyeztesse a felszín alatti vizekre vonatkozó környezeti célkitűzéseket, és
 - b) ne okozzon statisztikailag és környezeti szempontból jelentős és tartósan süllyedő víz (nyomás) szintet, és
 - c) ne eredményezzen a felszíni vizekből vagy más kémiai összetételű felszín alatti víztestből történő beszivárgással összefüggő kedvezőtlen és tartós változásokat.
- (3)⁷²** A felszíni vizek mederanyagának kitermelése, illetve a mederszint megváltoztatása a felszín alatti vizekre vonatkozó környezeti és külön jogszabály⁷³ szerinti vízbázisvédelmi célkitűzések figyelembevételével végezhető.
- (4)⁷⁴** A felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny területeken a 41. § (8) bekezdésének c) pontjában foglaltak kivételével tilos
- a) a felszíni vizek pótlása felszín alatti vízből;
 - b) olyan tevékenység végzése, amelynek következtében a fedőrétegek eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz;
 - c) olyan bányászati tevékenység végzése, amelynek következtében a külszín megbontásával kialakított bányatalp a maximális karsztvízszintet 10 m-en belül megközelíti;
 - d)⁷⁵ a szén-dioxid geológiai tárolása.
- (5)⁷⁶** A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken:
- a) a felszíni vizek pótlása felszín alatti vízből a külön jogszabály⁷⁷ szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervben foglaltak szerint történhet;

b) akkor végezhető olyan tevékenység, amelynek következtében a fedőréteg eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz, ha biztosított az (1) bekezdés és a 10. § (1) bekezdés szerinti előírások teljesülése.

(6)⁷⁸ A 13. §-ban foglaltak figyelembevételével engedélyezhető:

a) a felszín alatti vízdúsítás, azaz a víz közvetlen vagy közvetett bevezetése a felszín alatti vízbe a kitermelhető felszín alatti víz mennyiségének szennyezés nélküli növelése érdekében;

b) a kitermelt felszín alatti vizek ugyanazon vagy azonos célra használt rétegbe történő visszajuttatása, ha biztosított, hogy a visszasajtoló víz nem tartalmaz a kitermelt víztől eltérő anyagot és nem okoz kedvezőtlen minőségváltozást

ba) geotermikus energia hasznosítás céljából zárt rendszerű technológiával,

bb) a szilárd ásványi nyersanyagok bányászatához kapcsolódó, az ásványi nyersanyagok kitermelésétől elkülönülő rendszerben,

bc) a mélyépítési, illetve fenntartási munkák során.

(7)⁷⁹ A (6) bekezdés szerinti kivételek akkor alkalmazhatók, ha a vízvédelmi hatóság meggyőződött róla, hogy a felszín alatti vízre – különösen annak minőségére – gyakorolt hatás hatékony figyelemmel kísérése megfelelő módon biztosított.

A minőségi védelem

10. §⁸⁰ (1) Szennyező anyagok felszín alatti vízbe történő bevezetésének megelőzésére vagy korlátozására, a felszín alatti vizek jó minőségi állapotának biztosítása érdekében tevékenység

a) végzése során szennyező anyag, illetve lebomlása esetén ilyen anyagok keletkezéséhez vezető anyagok használata, illetve elhelyezése csak környezetvédelmi megelőző intézkedéssel, és – az engedélyezhető közvetlen bevezetések kivételével – műszaki védelemmel folytatható;

b) a felszín alatti víz, földtani közeg (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőbb állapotának lehetőség szerinti megőrzésével végezhető;

c) nem eredményezhet kedvezőtlenebb állapotot, mint amit a felszín alatti víz, a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéke vagy az annál magasabb (Ab) bizonyított háttérkoncentráció, továbbá az (E) egyedi szennyezettségi határérték, illetve kármentesítés esetében a (D) kármentesítési célállapot határérték jellemez, kivéve a (3) és (4) bekezdésekben foglalt esetet;

d) nem eredményezheti a víztest jó kémiai állapotának romlását, valamint a szennyezőanyag koncentrációk jelentős és tartós emelkedését;

e) részeként végzett bevezetést, elhelyezést csak engedéllyel lehet folytatni.

(2) Tilos – a (3) és (4) bekezdésekben foglalt kivételektől eltekintve

a) az 1. számú melléklet szerinti szennyező anyagnak, illetve az ilyen anyagot tartalmazó, vagy lebomlásuk esetén ilyen anyag keletkezéséhez vezető anyagnak

aa) felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetése,

ab) bevezetése minden olyan mesterséges tóba, amely közvetlen kapcsolatban van a felszín alatti vízzel,

ac) mélyművelésű bányában történő elhelyezése, kivéve az ideiglenes jelleggel, a műszaki üzemi tervben az adott nyersanyag bányászatához engedélyezett anyagot,

ad)⁸¹ a felszín alatti vizek állapota szempontjából fokozottan érzékeny területen a felszín alatti vízbe történő közvetett bevezetése, kivéve egyedi szennyvízkezelő berendezésekkel tisztított háztartási szennyvíz bevezetésének a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek

elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló kormányrendeletben meghatározott eseteit;

b) a felszín alatti vízbe veszélyes anyagok közvetett bevezetése. Ezt a követelményt kell alkalmazni az olyan területen levő, vagy olyan területre ráfolyó időszakos vízfolyásba történő bevezetés esetén is, ahol a felszín alatti víz szintje tartósan alacsonyabban van, mint a vízfolyás fenékszintje.

(2a)⁸² Karsztos területen levő, illetve arra ráfolyó vagy azon átfolyó vízfolyásba vagy időszakos vízfolyásba történő bevezetés – beleértve a tisztított szennyvíz bevezetését is – esetén vizsgálni kell a víz útját. A felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetésre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni, ha

a) az időszakos vízfolyás a természet védelméről szóló törvényben meghatározott víznyelőt táplál, vagy

b) a meder bármely, a bevezetés alatti szakaszán a vízfolyás középvízhozamának legalább 20%-a 100 méteren belül a karsztrendszerbe szivároghat.

(3) A feltétlenül szükséges legkisebb mennyiségű szennyező anyag bevezetése felszín alatti vízbe, földtani közegbe – más jogszabályban meghatározott bármely szigorúbb követelmény sérelme nélkül – a 13. § szerint engedélyezhető:

a) tudományos kutatási célból a felszín alatti vizek állapotának, mennyiségi és minőségi jellemzőinek feltárására, vagy

b) a földtani közeg, illetve felszín alatti vizek megismerését, védelmét, helyreállítását szolgáló célok érdekében, ha olyan kis mennyiségben tartalmaz szennyező anyagot, hogy a bevezetés nyilvánvalóan és bizonyíthatóan nem vezet semmiféle károsodáshoz, vagy

c) a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny vagy kevésbé érzékeny területen az olyan alacsony koncentrációban vagy kis mennyiségben, hogy a felszín alatti víz minőségének romlása sem a közeli, sem a távoli jövőben nem következhet be, vagy

d) ha az a felszíni vizekben az árvizek, belvizek és aszályok hatásának mérséklése céljából, valamint a vizekkel és vízi utakkal való gazdálkodás érdekében történt beavatkozások eredménye; az ilyen tevékenységeket – beleértve a felszíni vizek üledékének kotrását, és a kikotort anyag elhelyezését – a külön jogszabály előírásaival, valamint a hatósági engedélyekkel összhangban kell végezni feltéve, hogy az ilyen bevezetések nem veszélyeztetik az érintett víztestekre meghatározott környezeti célkitűzések elérését.

(4)⁸³ Nem igényel a 6. § (1) bekezdés a) pontja szerinti intézkedést a szennyező anyag felszín alatti vízbe, földtani közegbe történő bevezetése, ha

a) olyan baleset, illetve rendkívüli természeti körülmény következménye, amely ésszerűen előre nem látható, el nem kerülhető vagy nem mérsékelhető, vagy

b) műszakilag nem előzhető meg, illetve nem korlátozható az emberi egészséget vagy a környezet egészének minőségét fokozottan veszélyeztető intézkedések nélkül.

(5)⁸⁴ A (3) és (4) bekezdés szerinti kivételek akkor alkalmazhatók, ha a vízvédelmi hatóság meggyőződött róla, hogy a felszín alatti vízre – különösen annak minőségére – gyakorolt hatás hatékony figyelemmel kísérése megfelelő módon biztosított.

(6) A veszélyes anyagok elhelyezése esetén – kivéve a (3) bekezdés szerinti eseteket – olyan környezetvédelmi megelőző intézkedéseket (különösen műszaki védelmet) kell alkalmazni, amelyek megakadályozzák, hogy az ilyen szennyező anyagok a felszín alatti vízbe juthassanak.

(7)⁸⁵ Időszakos vízfolyásba történő tisztított települési szennyvíz bevezetése esetén a tevékenységekre vonatkozó (1) bekezdés c) pontja szerinti korlátok alól a vízvédelmi hatóság – a külön jogszabály szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervben foglaltak figyelembevételével –

felmentést adhat a külön jogszabályban az időszakos vízfolyásokra megállapított kategória határértékeinek megfelelő kibocsátásokra az ott meghatározott anyagok tekintetében.

(8) Az időszakos vízfolyásba történő bevezetés esetén e rendeletben és a külön jogszabályban foglaltakat egyidejűleg kell alkalmazni.

(9)⁸⁶ Az olyan, a földtani közegen vagy közegben végzett építési és mérnöki munkák – beleértve a szén-dioxid geológiai tárolását is – vagy hasonló tevékenység, illetve ehhez tartozó létesítmény kialakítása esetében, amely közvetlen kapcsolatba kerül a felszín alatti vízzel, biztosítani kell, hogy az hosszú távon se veszélyeztesse a felszín alatti vizet.

(10)⁸⁷ A tevékenység engedélyezése során a vízvédelmi hatóság előírhatja a kockázat, a beruházás és az üzemeltetés gazdaságosságának szem előtt tartásával a feltételek teljesülésének ellenőrzését szolgáló monitorozást.

(11) Az (E) egyedi szennyezettségi határérték addig alkalmazható, míg a földtani közeg és a felszín alatti víz állapota tovább nem romlik, és a szennyezettség nem mutat emelkedő tendenciát a monitoring eredmények alapján.

11. § (1)⁸⁸ Tilos szennyező anyagnak mélyinjektálással történő elhelyezése vagy bármilyen módon történő mélybesajtolása, kivéve a (2) bekezdésben foglaltakat.

(2)⁸⁹ A felszín alatti vízbe, földtani közegbe a (3) bekezdés szerinti feltételek teljesülése esetén, az olyan természeti okokból más célra tartósan alkalmatlan földtani képződménybe, amely a szennyező anyagok – beleértve a szén-dioxidot is – továbbterjedése szempontjából zártnak tekinthető szénhidrogén tároló, a felszín alatti víz minőségromlás minden jelenlegi vagy jövőbeni veszélyének kizárásával a 13. § szerint engedélyezhető:

a) az olyan veszélyes anyagokat nem tartalmazó vizek visszasajtolása, amelyek a bányászati kutatáshoz, feltáráshoz, kitermeléshez tartozó tevékenységből származnak,

b) természetes összetételű vizek besajtolása szénhidrogén kitermelés elősegítésére,

c) a természetes gáz vagy a cseppfolyósított földgáz besajtolása tárolási céllal,

d) veszélyes anyagokat nem tartalmazó szén-dioxid környezetvédelmi szempontból biztonságos elhelyezése.

(3) A (2) bekezdés szerinti tevékenységre engedély akkor adható ki, ha komplex értékelésre támaszkodó vizsgálatokkal is bizonyított, hogy a visszasajtolás, besajtolás:

a) az adott tevékenységből származik és nem tartalmaz az adott tevékenységből származótól eltérő anyagot, és

b) a felszín alatti vizek szennyezésének megelőzése az elérhető legjobb technika alkalmazásával történik, és

c) nem veszélyezteti a környezeti elemek – különösen a felszín alatti vizek – mennyiségi és minőségi viszonyait, a környezeti célkitűzések teljesülését, továbbá

d) az a), b) és c) pontokban foglaltak teljesülése ellenőrzött.

(4)⁹⁰ Az (1)–(3) bekezdésekben, valamint a 10. §-ban foglalt előírásokból következő intézkedéseket bele kell foglalni a külön jogszabály szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási terv intézkedési programjába.

III.

TEVÉKENYSÉGEK ENGEDÉLYEZÉSE

Víz kivételek engedélyezésére vonatkozó egyes szabályok

12. § (1) Közvetlen vízkivételre vízjogi engedély, illetve külön jogszabály szerint engedélyköteles, közvetett vízkivétellel járó tevékenységre vonatkozó engedély akkor adható ki, ha a m³/napban és m³/évben meghatározott vízkivétel – a többi meglévő vízkivétellel együtt vizsgálva – átmenetileg sem veszélyezteti

a) a környezeti célkitűzések elérését;

b) az érintett víztestre jogszabályban, illetve a külön jogszabály⁹¹ szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervben megállapított intézkedések megvalósítását.

(2) Nem ivóvízminőségű vízigény kielégítésére jó minőségű felszín alatti víz vízkivétele csak akkor engedhető meg, ha a vízigény felszíni vízből történő kielégítése a költség-haszon elemzés eredménye szerinti aránytalanul magas költség, illetve a természeti viszonyok miatt nem valósítható meg.

(3) A vízkivétel engedélyezett mennyisége, figyelembe véve a többi közvetlen és közvetett vízkivételt nem haladhatja meg az (M_i) igénybevételi határértéket.

(4) Nem végezhető olyan vízimunka, amely károsan befolyásolhatja a felszín alatti vízminőséget, illetve a víztartó képződmények fedőrétegeinek természetes védőképességét.

(5) A vízkivételt folytató feladata az igénybevétel felszín alatti vízre gyakorolt hatásának monitorozása az engedélyben előírt módon. Az engedélyben meg kell határozni a mérési eredmények szolgáltatásának rendjét is.

Szennyező anyagok elhelyezésének és bevezetésének engedélyezése

13. § (1)⁹² Szennyező anyag

a)⁹³ elhelyezése,

b)⁹⁴ a földtani közegbe történő közvetlen bevezetése,

c)⁹⁵ a felszín alatti vízbe történő közvetett bevezetése, beleértve az időszakos vízfolyásokba történő bevezetést is,

d) a felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetése engedélyköteles tevékenység.

(2)⁹⁶ Amennyiben az (1) bekezdés szerinti tevékenység engedélyezése nem tartozik más hatóság hatáskörébe, akkor a tevékenység engedélyezésére a vízvédelmi hatóság jogosult.

(3)⁹⁷

(4) Külön jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni a bevezetések és elhelyezések engedélyezésére

a) a mezőgazdasági, illetve erdőgazdálkodási tevékenység során a természetes terhelésre, továbbá egyes anyagok felhasználásából származó terhelés,

b) a magánszemélyek háztartási igényeit meg nem haladó tevékenységek esetében.

(5) Az engedélyköteles tevékenység folytatójának az (1) bekezdésben szereplő engedély megszerzése céljából elővizsgálatot kell végeznie. Ennek keretében vízfolyásba történő bevezetés esetén vizsgálni kell a vízfolyás időszakosságát is.

(6) A hatóság az elővizsgálat eredményeire támaszkodó, e rendelet 4. számú melléklete szerinti kérelem alapján dönt az engedély kiadása felől.

(7)⁹⁸ Az (5) bekezdés szerinti elővizsgálatot az végezhet, aki a vízgazdálkodási szakértői tevékenységről szóló jogszabály⁹⁹ szerint vízföldtani szakterületre vonatkozó jogosultsággal rendelkezik, vagy a környezetvédelmi, természetvédelmi és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló jogszabály szerint környezetvédelem szakterületen víz- és földtani közeg védelem részterületre vonatkozó szakértői jogosultsággal rendelkezik.

(8)¹⁰⁰ Amennyiben az engedélyköteles tevékenységhez egységes környezethasználati engedély megszerzése kötelező, úgy a környezetvédelmi hatóság az (1) bekezdés szerinti engedélyt az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban adja meg.

(9)¹⁰¹ A 6. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontja esetében a környezetvédelmi hatóság környezetvédelmi felülvizsgálatot rendelhet el az engedélyezett környezethasználat működési feltételeinek meghatározására.

(10)¹⁰² Az engedélyező hatóság az (1) bekezdés szerinti engedélyt, – ha a vízvédelmi hatóság a 13. § (1) bekezdése szerinti engedélyezési eljárásban szakhatósággént vesz részt – a vízvédelmi hatóság a szakhatósági állásfoglalását meghatározott időre, de legfeljebb tizenkét évre adja ki, és azt legalább négyévenként felülvizsgálja.

(11)¹⁰³ Az (1) bekezdés *c)* pontja szerinti időszakos vízfolyás szakaszokat az (5) bekezdés szerinti elővizsgálatra támaszkodva a vízügyi igazgatóság véleményének kikérésével a vízvédelmi hatóság állapítja meg.

(12) A közvetlen bevezetésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azokra az esetekre is, ha a szennyező anyag a felszín alatti vízszint emelkedése miatt kerül közvetlenül a telített zónába.

(13)¹⁰⁴ Az (1) bekezdés szerinti tevékenységek engedélyezése során a 10. § (1) bekezdés szerinti követelmények vizsgálatának ki kell terjednie a diffúz szennyezőforrásokból származó terhelésre is.

Az engedélyek kiadásának feltételei

14. § (1)¹⁰⁵ Az engedélyező hatóság a 13. § (1) bekezdés szerinti engedélyben, – ha a vízvédelmi hatóság a 13. § (1) bekezdése szerinti engedélyezési eljárásban szakhatósággént vesz részt – a vízvédelmi hatóság szakhatósági állásfoglalásában előírja a tevékenység folytatásának az 5. számú melléklet szerinti feltételeit, így különösen:

a) a bevezetés módjára, a környezetvédelmi megelőző intézkedésekre, a műszaki védelemre, a tevékenység nagyságára, folytatására, továbbá az ellenőrzésre, a dokumentálásra, az adatszolgáltatásra, a monitoringra vonatkozó előírásokat;

*b)*¹⁰⁶ a kibocsátási határértékeket, egyéb kibocsátási paramétereket, a *(B)* szennyezettségi határértékeket, *(D)* kármentesítési célállapot határértékeket, adott telephelyre vonatkozóan az *(E)* egyedi szennyezettségi határértékeket meghatározva azt is, hogy az előírt értékeket a földtani közeg, illetve a felszín alatti víz mely részén kell betartani figyelembe véve a szennyezőanyag felszín alatti környezetben való lehetséges mozgását is.

(2)¹⁰⁷

(3) Az adott telephely területére vonatkozó *(E)* egyedi szennyezettségi határérték megállapítása esetén monitoring rendszert kell működtetni az állapot jellemzés és a kockázatok változásának nyomon követésére.

(4)¹⁰⁸ A 13. § (1) bekezdése szerinti engedélyköteles tevékenység folytatásának az engedélyben rögzített jellemzői, illetve annak a felszín alatti vízre, földtani közegre gyakorolt hatásainak változásairól – a változást követő tizenöt napon belül – tájékoztatni kell a vízvédelmi hatóságot. A 16. § (1) bekezdés szerinti alap-adatlap tartalmát érintő változásokat az alap-adatlapon kell közölni.

(5)¹⁰⁹ A vízvédelmi hatóság a (4) bekezdésben foglaltakról nyolc napon belül tájékoztatja a vízügyi igazgatóságot.

15. § (1)¹¹⁰ A környezetvédelmi hatóság a környezetvédelmi engedélyt, az egységes környezethasználati engedélyt és a környezetvédelmi működési engedélyt, az engedélyező hatóság a 12. § (1) bekezdésében és a 13. § (1) bekezdésében foglalt engedélyt (a

továbbiakban együtt: engedély), – ha a vízvédelmi hatóság a 13. § (1) bekezdése szerinti engedélyezési eljárásban szakhatósággént vesz részt – a vízvédelmi hatóság a szakhatósági állásfoglalását akkor adja meg, ha a környezeti adottságok, tevékenység ellenőrzöttsége, továbbá a fennálló összes többi körülmény együttes vizsgálata azt mutatja, hogy az e rendeletben foglalt kötelezettségek betartása biztosított.

(2) Az engedélyt hivatalból módosítani kell, ha az engedély alapjául szolgáló, illetve az engedélyben rögzített feltételek, vagy a tevékenység felszín alatti vízre, földtani közegre gyakorolt hatásai megváltoznak, továbbá ha természeti vagy egyéb elháríthatatlan ok azt szükségessé teszi.

(3) Az engedély az engedélyes kérelmére módosítható és visszavonható.

(4) Az engedélyezés során figyelembe kell venni a külön jogszabály¹¹¹ szerinti intézkedések, illetve intézkedési programok követelményeit.

(5) Az engedélyt hivatalból vissza kell vonni, ha

a) körülmények úgy változtak meg, hogy az engedély feltételeinek már nem felelnek meg különösen a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben támasztott követelményeknek;

b) a (7) bekezdésben foglaltak azt szükségessé teszik.

(6) Az engedély módosításánál, visszavonásánál az engedély kiadására vonatkozó szabályok az irányadók.

(7)¹¹² A felszín alatti vizet veszélyeztető, felszín alatti vizet, a földtani közeget szennyező, károsító környezethasználat gyakorlását a hatóság – a környezeti kockázat, valamint az emberi egészség veszélyeztetésének mértékétől függően – korlátozza, felfüggeszti, vagy megtiltja, vagy a szükséges intézkedéseket az erre hatáskörrel rendelkező szervnél kezdeményezi, ha

a)¹¹³ a szennyezettség, károsodás az emberi egészséget súlyosan veszélyezteti,

b)¹¹⁴ a veszélyeztetés, a szennyezés vagy a károsítás, továbbá a felszín alatti víz igénybevétele az ismétlődő intézkedés ellenére is folytatódik,

c)¹¹⁵ a környezethasználó nem teljesíti a kármegelőzés érdekében hatósági határozattal előírt kötelezettségét vagy kármentesítési, illetve a vízminőségi kárelhárítási kötelezettségét, és a veszélyeztetés, szennyezés vagy károsítás folytatódik, vagy

d)¹¹⁶ a környezethasználó nem az elvárható gondossággal jár el a kármegelőzés, illetve a kármentesítés végrehajtása érdekében, és emiatt fennáll a szennyezés, károsítás fennmaradásának, illetve ismétlődésének, továbbá a szennyezettség, illetve károsodás növekedésének veszélye.

(8)¹¹⁷ A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet szerint egységes környezethasználati engedély köteles tevékenységek esetén a környezethasználó egy alkalommal alapállapot-jelentést köteles készíteni és benyújtani a környezetvédelmi hatóság részére a 13. számú mellékletben meghatározott tartalommal, az Európai Bizottság által kidolgozott útmutató figyelembevételével.

VAJTA TELEPÜLÉSTERVEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Kivonat a **2007. évi CXXIX. Törvény**-ből:

(forrás http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=111491.328134, letöltés időpontja: 2017. február 27.)

A termőföld (időleges, illetőleg végleges) más célú hasznosítására vonatkozó közös szabályok

9. §³⁸ (1) Termőföld más célú hasznosításának minősül:

- a) a termőföld olyan időleges vagy végleges igénybevétele, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra időlegesen vagy véglegesen alkalmatlanná válik;
- b) a termőföld belterületbe vonásának engedélyezése;
- c) az Evt. hatálya alá nem tartozó üzem-, majorfásítás, valamint az út, vasút és egyéb műszaki létesítmény tartozékát képező fásítás igénybevétele.

(2)³⁹ Nem minősül a termőföld más célú hasznosításának, ha az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 89/A. §-ában foglaltak alapján a tulajdonos a zártkerti ingatlana művelési ágának zártkerti művelés alól kivett területként történő átvezetését kérelmezi az ingatlanügyi hatóságnál.

(3) A termőföld más célú hasznosítása időleges vagy végleges lehet. A termőföld belterületbe vonása, valamint a termőföldnek a 15/B. §-ában meghatározott célból történő igénybevétele végleges más célú hasznosításnak minősül.

10. §⁴⁰ (1) A termőföldet az ingatlanügyi hatóság engedélyével lehet más célra hasznosítani, ide nem értve a (2) bekezdésében meghatározott eseteket. Az engedély hiánya esetén a más hatóságok által kiadott engedélyek nem mentesítik az igénybevevőt az e törvényben foglalt jogkövetkezmények alól. Az ingatlanügyi hatóság engedélye nem mentesít a szükséges más hatósági engedélyek megszerzésének kötelezettsége alól.

(2) A termőföld más célú hasznosítása mentes az ingatlanügyi hatóság engedélye alól, ha a termőföldet

a) a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény hatálya alá tartozó, a részarány-földkiadási eljárás során, továbbá a részarány-földkiadási eljárás eredményeként keletkezett osztatlan közös tulajdonok megszüntetése során keletkező új földrészletek megközelítését szolgáló utak kialakítása,

b) mezőgazdasági célú tereprendezés,

c) erdő telepítése,

d)⁴¹ a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 2012. évi XLVI. törvény 26. § (4) bekezdésében, az államhatárról szóló 2007. évi LXXXIX. törvény (a továbbiakban: Áhtv.) 5. § (1) bekezdésében meghatározott használati jog gyakorlása, vagy az Áhtv. 15/A. §-ában meghatározott tranzit-zóna kialakítása, vagy

e) halastó létesítése

céljából veszik igénybe.

(3) Termőföld más célú hasznosításával járó engedélyezési eljárás megindításához vagy folytatásához rendelkezésre kell állni a termőföld más célú hasznosításának engedélyezéséről szóló jogerős ingatlanügyi hatósági határozatnak. Termőföld más célú hasznosításának engedélyezéséről szóló jogerős ingatlanügyi hatósági határozat hiánya esetén az eljáró hatóságnak az eljárását fel kell függesztenie.

10/A. §⁴² (1) A termőföld más célú hasznosítása megkezdésének minősül:

a) a 9. § (1) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott esetekben a termőföld első igénybevétele;

b) a 9. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben a fekvéshatár változás ingatlan-nyilvántartási átvezetése.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott esetben az igénybevevő a más célú hasznosítás megkezdését az első igénybevételt megelőzően legalább 8 nappal köteles bejelenteni az ingatlanügyi hatóság részére.

11. § (1) Termőföldet más célra csak kivételesen – elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételével – lehet felhasználni.

(2)⁴³ Az átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetve helyhez kötött igénybevétel céljából lehet. A termőföldnek hulladéklerakó céljára történő igénybevétele esetén a környezetvédelmi és természetvédelmi követelmények betartása mellett, mezőgazdasági művelésre alkalmatlan vagy átlagosnál gyengébb minőségű termőföld más célú hasznosítása engedélyezhető. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházás esetében az átlagosnál jobb minőségű termőföld végleges más célú hasznosítása is engedélyezhető, amennyiben annak megvalósítása más jogszabály rendelkezéseire figyelemmel más helyen vagy más nyomvonalon nem lehetséges.

(3)⁴⁴ A (2) bekezdés alkalmazása szempontjából helyhez kötött igénybevételnek kell tekinteni különösen

a) a meglévő létesítmény bővítését, közlekedési és közmű kapcsolatainak kiépítését;

b) a bányauzemet és a természeti kincsek kitermeléséhez szükséges egyéb létesítményt;

c) azt a területet, amelyet a Kormány a Magyar Közlönyben közzétett határozatával beruházási célterületté nyilvánított.

(4) Az igénybevételt az indokolt szükségletnek megfelelő legkisebb területre kell korlátozni.

12. § (1) A más célú hasznosítás iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

a)⁴⁵ az érintett földrészlet vagy földrészletek megjelölését (település, fekvés, helyrajzi szám);

b) a más célú hasznosításhoz szükséges teljes területigényt;

c) a más célú hasznosítás pontos célját, és tervezett időtartamát, ha időleges.

d)⁴⁶

(1a)⁴⁷ Ha a más célú hasznosításra kisajátítás alapjául szolgáló közérdekű cél megvalósítása érdekében kerülne sor, a kérelemben az (1) bekezdés c) pontja helyett a kisajátítás alapjául szolgáló, törvényben meghatározott közérdekű célt kell megjelölni.

(2)⁴⁸ A kérelemhez csatolni kell:

a)⁴⁹ az ingatlan-nyilvántartási térképnek a más célú hasznosításra tervezett területet feltüntető másolatát és az ehhez tartozó területkimutatást, kivéve, ha a kérelem kizárólag az érintett földrészlet vagy földrészletek teljes területére vonatkozik;

b) a 21. § (5) bekezdésében foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozatot a járulékmentesség igénybevételéhez;

c)⁵⁰ a talajvédelmi tervet, amennyiben a kérelemben – az (1) bekezdés c) pontja szerint – megjelölt cél az 50. § (2) bekezdésének a) vagy b) pontjában foglaltak megvalósítására irányul;

d)⁵¹ az illetékes hegyközség hozzájárulását, ha a kérelem a borszőlő termőhelyi kataszterébe tartozó területet érint.

(3)⁵² Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a kérelemben meg kell jelölni annak

a) a kormányrendeletnek a számát, amely a kérelemben megjelölt termőföld végleges más célú hasznosításával járó tervezett építési beruházást nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánította, vagy

b) kormányhatározatnak a számát, amely a kérelemben szereplő termőföldeket beruházási célterületté nyilvánította.

(4)⁵³ A (3) bekezdésben meghatározott esetekben a kérelemben megjelölt más célú hasznosítás célja nem térhet el a kormányrendeletben, illetve a kormányhatározatban megjelölt beruházás céljától.

13. § (1)⁵⁴ A termőföld más célú hasznosítására kiadott engedély – annak jogerőre emelkedésének napját követő naptól számított – 4 évig hatályos. Ha a termőföld más célú hasznosítására kiadott engedély időbeli hatálya alatt az engedély szerinti hasznosítás megkezdésére nem kerül sor, az engedély hatályát veszti. Az engedély jogosultjának kérelmére hatályon kívül kell helyezni az engedélyt, ha az engedély jogosultja arról nyilatkozik, hogy az engedélyben foglalt jogosultságáról lemond, feltéve, ha a termőföld engedélyezett más célú hasznosítását nem kezdte meg.

(2)⁵⁵ A határozat időbeli hatályán belül ugyanazon földrészletnek azonos területére benyújtott más célú hasznosítás iránti kérelmet – a 15. § (1a) bekezdésében és a 15/C. §-ban meghatározott esetek kivételével – érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

(3)⁵⁶ A honvédelmi vagy rendészeti feladatok ellátásával kapcsolatos más célú hasznosításra a törvény rendelkezéseit akkor kell alkalmazni, ha törvény eltérően nem rendelkezik.

(4)⁵⁷ Az ingatlanügyi hatóság a végleges más célú hasznosítás engedélyezéséről szóló jogerős határozatát tájékoztatás céljából közli az illetékes települési – a fővárosban a kerületi – önkormányzattal (a továbbiakban: önkormányzat).

13/A. §⁵⁸ Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényben meghatározott nyomvonal jellegű építmények létesítése érdekében megindult más célú hasznosítás iránti eljárás során, az első fokon kiadott engedély fellebbezéssel nem érintett rendelkezései jogerőssé válnak, ha az engedélyező határozat egyes rendelkezései ellen nyújtottak be fellebbezést, és a más célú hasznosítás jellegéből adódóan a fellebbezés elbírálása nem hat ki a határozatnak a fellebbezéssel meg nem támadott rendelkezéseire.

Az időleges más célú hasznosítás

14. §⁵⁹ (1) A termőföld-igénybevétel akkor minősül időleges más célú hasznosításnak, ha az érintett területen

a) a lábon álló termény megsemmisül,

b) terméskiesés következik be,

c) az időszerű mezőgazdasági munkák akadályozására kerül sor, vagy

d) a talajszerkezet károsodik.

(2)⁶⁰ A termőföld időleges más célú hasznosítása csak meghatározott időre, legfeljebb 5 évre engedélyezhető. Az időlegesen más célra hasznosított termőföldet az igénybevevő az engedélyező határozatban megállapított határidő vagy határnap lejártáig – a (9) bekezdésben meghatározott eset kivételével – köteles az eredeti állapotába helyreállítani. Az engedélyező határozatban elő kell írni, hogy az eredeti állapot helyreállítását a talajvédelmi hatóság által jóváhagyott talajvédelmi terv szerint kell végrehajtani.

(3) Ha az ingatlanügyi hatóság a termőföld időleges más célú hasznosítását 5 évnél rövidebb időtartamra engedélyezte, és az igénybevevő – az engedély időbeli hatálya alatt – kérelmezi az engedély időtartamának meghosszabbítását, az ingatlanügyi hatóság a kérelemnek

megfelelően módosíthatja az engedélyt azzal, hogy az időleges más célú hasznosítás az engedély meghosszabbításával sem haladhatja meg a (2) bekezdésben meghatározott időtartamot.

(4) Az engedély jogosultja az eredeti állapot helyreállítását – annak elvégzését követő 8 napon belül – köteles az ingatlanügyi hatóságnak bejelenteni.

(5)⁶¹ Az eredeti állapot helyreállítását – a (4) bekezdés szerinti bejelentést követő 15 napon belül – az ingatlanügyi hatóság helyszíni ellenőrzéssel állapítja meg.

(6) Ha a helyszíni ellenőrzés során megállapításra kerül, hogy az eredeti állapot helyreállására a (2) bekezdés szerinti határozatban előírtak szerint került sor, az ingatlanügyi hatóság az eredeti állapot helyreállítását határozattal elfogadja, ezzel egyidejűleg rendelkezik a fizetendő földvédelmi járulékról és – ha e törvény úgy rendelkezik – a bírság megfizetéséről.

(7) Ha a helyszíni ellenőrzés során megállapításra kerül, hogy az eredeti állapot helyreállására nem, vagy nem a (2) bekezdés szerinti határozatban előírtaknak megfelelően került sor, az ingatlanügyi hatóság az eredeti állapot helyreállítása érdekében szükséges további munkák elvégzésére kötelezi az igénybevevőt.

(8) A (6) és (7) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni a (9) bekezdésben meghatározott esetben.

(9) Ha az igénybevevő az engedély időbeli hatálya alatt az engedéllyel érintett termőföld végleges más célú hasznosításának engedélyezését kérelmezi, az ingatlanügyi hatóság a 9–13. §-ban foglaltak szerint folytatja le az eljárást, azzal, hogy ha a kérelemnek helyt ad, az időleges más célú hasznosítás engedélyezéséről szóló határozatát egyidejűleg hatályon kívül helyezi, és a végleges más célú hasznosítás engedélyezéséről szóló határozatában az időleges más célú hasznosításért fizetendő földvédelmi járulékot is megállapítja, és annak megfizetéséről is rendelkezik.

14/A. §⁶² (1) Időleges más célú hasznosításnak kell tekinteni a termőföldre az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett közérdekű használati jog – szolgalmi vagy más használati jog – jogosultja, mint igénybevevő részéről e jog olyan gyakorlását is, amely a termelés folytatását, illetőleg a talajvédelmi előírások betartását meghatározott ideig nem teszi lehetővé. E jog gyakorlásával járó termőföld-igénybe vétel nem minősül engedélyköteles időleges más célú hasznosításnak, feltéve, hogy a jogosult a közérdekű használati joggal terhelt területen olyan tevékenységet végez, amelyre külön jogszabály, illetve jogszabály előírásai szerint az ingatlan tulajdonosával kötött megállapodás vagy jogerős hatósági engedély jogosítja fel.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a 9–14. §-ban foglaltakat az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) Az időleges más célú hasznosítást annak megkezdésétől számított 8 napon belül az igénybevevő köteles az ingatlanügyi hatósághoz bejelenteni. A bejelentésnek a 12. § (1) bekezdésben foglaltakon túl tartalmaznia kell:

- a) jogszabályon alapuló közérdekű használati jog esetén a jogszabály megjelölését,
- b) a helyreállítás érdekében elvégzendő munkálatok leírását,
- c) az eredeti állapot helyreállításának tervezett időpontját,
- d) a c) pontban foglaltaktól eltérően, ha a bejelentésig az eredeti állapot helyreállítása már megtörtént, akkor ennek tényét, és a helyreállítás időpontját.

(4) A bejelentéshez csatolni kell:

- a) az (1) bekezdésben meghatározott megállapodás vagy jogerős hatósági engedély hiteles másolatát,

b) ha a bejelentésig az eredeti állapot helyreállítása megtörtént, akkor az elvégzett munkák leírását, és az azt tartalmazó jegyzéket.

(5)⁶³ Ha a (4) bekezdés a) pontja szerinti iratok valamelyike az ingatlanügyi hatósághoz már korábbi ügyben benyújtásra került, elegendő a korábbi benyújtásra, és a korábbi ügy ügyiratszámára való hivatkozással arra utalni, hogy az ingatlanügyi hatóságnál lévő okiratokban szereplő adatok a bejelentés időpontjáig nem változtak meg.

(6)⁶⁴ Az ingatlanügyi hatóság a bejelentésben foglaltakat megvizsgálja. Ha a vizsgálat eredményeként megállapítja, hogy a bejelentés megfelel az (1)–(5) bekezdésben foglaltaknak, a bejelentés elfogadásáról értesíti a bejelentőt. Ha a vizsgálat eredményeként azt állapítja meg, hogy más célú hasznosítás engedélyköteles lett volna, megindítja az engedély nélküli más célú hasznosítás esetére irányadó eljárást.

(7) Az igénybevevő – a (3) bekezdés d) pontjában meghatározott eset kivételével – az eredeti állapot helyreállítását, annak elvégzését követő 8 napon belül köteles az ingatlanügyi hatóságnak bejelenteni.

(8)⁶⁵ Az ingatlanügyi hatóság az eredeti állapot helyreállítását

a) a (7) bekezdés szerinti bejelentésben megjelölt időpontot,

b) a (3) bekezdés d) pontjában meghatározott esetben a bejelentés beérkezését követő 15 napon belül helyszíni szemle lefolytatásával ellenőrzi.

(9) Ha az ingatlanügyi hatóság a helyszíni ellenőrzés során megállapítja, hogy

a) az eredeti állapot helyreállítása megtörtént, az eredeti állapot helyreállítását határozattal elfogadja és dönt a földvédelmi járulék összegéről;

b) az eredeti állapot helyreállítása még nem történt meg, az eredeti állapot helyreállítását rendeli el;

c) a más célú hasznosítás engedélyköteles lett volna, vagy a közérdekű használati joggal terhelt területnél többet vettek igénybe, megindítja az engedély nélküli más célú hasznosítás esetére irányadó eljárást.

(10) A (3) bekezdésben meghatározott bejelentés elmulasztása esetén a termőföld engedély nélküli más célú hasznosítására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

*A termőföld havária okozta igénybevételének különös szabályai*⁶⁶

14/B. §⁶⁷ A 9–14. §-ban foglaltakat ezen alcímben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni

a) a haváriával közvetlenül érintett termőföld, és

b) a havária elhárítása, megszüntetése vagy további káresemények megakadályozása (a továbbiakban együtt: havária elhárítása) érdekében a haváriával egyébként nem érintett termőföld azonnali igénybevétele esetében.

14/C. §⁶⁸ (1)⁶⁹ Az ingatlanügyi hatóság a haváriával közvetlenül érintett termőföldön – az élet, illetve anyagi javak mentésére, valamint a védekezésre irányuló intézkedések befejezésétől számított 15 napon belül – helyszíni szemlét tart. Az ingatlanügyi hatóság a helyszíni szemle alapján határidő megjelölésével elrendeli a haváriával közvetlenül érintett terület eredeti állapotának helyreállítását vagy kivételesen az újrahhasznosítását. A haváriával érintett terület újrahhasznosítását akkor lehet elrendelni, ha az ingatlanügyi hatóság a helyszíni szemle, valamint a rendelkezésére álló információk alapján megállapítja, hogy a termőföld eredeti állapotába való helyreállítása lehetetlen.

(2) A termőföld eredeti állapota helyreállításának elrendelése esetén a termőföld időleges más célú hasznosításának engedélyezésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy

földvédelmi járulék kiszabásának nincs helye. A terület újrahasznosításának elrendelése esetén a 6/A. § (1)–(3) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni azzal, hogy földvédelmi bírság kiszabásának nincs helye.

(3) Az ingatlanügyi hatóság a haváriával közvetlenül érintett termőföld eredeti állapotának helyreállítására vagy újrahasznosításra kötelezi

a) elemi csapás esetén a termőföld tulajdonosát vagy a tulajdonosokat együttesen, ha a földrészlet közös tulajdonban áll;

b) ipari szerencsétlenség esetén a káresemény okozóját.

14/D. §⁷⁰ (1) A havária elhárítása érdekében a haváriával nem érintett termőföld azonnali igénybevétele esetében a 14/C. §-ban foglaltakat a (2) és (3) bekezdésében foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A havária elhárítása érdekében eljáró katasztrófavédelmi szerv köteles a havária elhárítása miatt szükségessé vált termőföld igénybeviteléről a termőföld más célú hasznosításának befejezésétől számított 15 napon belül az ingatlanügyi hatóságot értesíteni. Az értesítésben meg kell jelölni a haváriát okozó eseményt, a havária elhárítása érdekében megtett intézkedéseket, a haváriával érintett települést, azon belül a havária elhárítása miatt igénybe vett földrészletek beazonosításához szükséges adatokat.

(3) Az ingatlanügyi hatóság a (2) bekezdésben meghatározott értesítés beérkezésétől számított 15 napon belül helyszíni szemlét tart.

(4) Az ingatlanügyi hatóság a haváriával közvetlenül nem érintett termőföld eredeti állapotának helyreállítására vagy újrahasznosításra kötelezi

a) elemi csapás esetén a termőföld tulajdonosát vagy a tulajdonosokat együttesen, ha a földrészlet közös tulajdonban áll;

b) ipari szerencsétlenség esetén a káresemény okozóját.

(5) Az eredeti állapot helyreállításának, vagy az újrahasznosítás elfogadásáról az ingatlanügyi hatóság határozatban rendelkezik.

(6)⁷¹ A (4) bekezdés a) pontjában meghatározott esetben az újrahasznosítás elfogadásáról szóló határozatban rendelkezni kell a havária elhárítása érdekében igénybe vett termőföldben okozott kár mértékéről. E bekezdés szerinti okozott kár az ingatlan-nyilvántartás szerinti minőségi osztály és az újrahasznosított termőföld minőségi osztálya szerint számított földvédelmi járulék különbözete. Ha az újrahasznosítást követően művelés alól kivett terület marad vissza, akkor a kár mértéke erre a területre, az igénybevett termőföld ingatlan-nyilvántartás szerinti minőségi osztálya szerint a termőföld végleges más célú hasznosításért fizetendő földvédelmi járulék 100%-a.

14/E. §⁷² (1) A 14/D. § (4) bekezdés a) pontja szerinti esetben a tulajdonos részére – az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet szabályai szerint – meg kell téríteni a havária elhárítása során a termőföldben a 14/D. § szerinti okozott kárt, továbbá a termőföld eredeti állapotának helyreállításával, illetve az újrahasznosításával kapcsolatosan felmerült igazolt költségeket.

(2) A kár és az igazolt költségek megtérítésével kapcsolatos eljárást a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv a tulajdonos kérelmére az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározottak szerint folytatja le. A kárt és az igazolt költségeket a központi költségvetésbe befizetett földvédelmi járulékok terhére kell megtéríteni.

A belterületbe vonás engedélyezésére vonatkozó külön szabályok⁷³

15. § (1) A belterületbe vonás esetén a 9–13. §-ban foglaltakat az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

(1a)⁷⁴ A 13. § (2) bekezdése nem alkalmazható, ha a belterületbe vonás iránti kérelem olyan földrészletet is tartalmaz, amelynek végleges más célú hasznosítását az ingatlanügyi hatóság már engedélyezte, és az engedély időbeli hatálya még nem járt le.

(2)⁷⁵ Termőföld belterületbe vonása iránti kérelmet kizárólag az önkormányzat terjeszthet elő. A kérelemhez csatolni kell az érintett földrészletek helyrajzi számait, a területnagyságot, és a területfelhasználási célt tartalmazó képviselő-testületi döntést, valamint a településszerkezeti terv kivonatát. A kérelemben az önkormányzatnak nyilatkoznia kell arról, miszerint a kérelemben megjelölt földrészletek a kérelemben megjelölt célra 4 éven belül ténylegesen felhasználásra kerülnek.

(3) Belterületi, illetőleg beépítésre szánt területi felhasználásra kerülő területek folyamatosan, a településfejlesztés megvalósításától függően vonhatók a belterületbe.

(4) Belterületbe vonás iránti kérelem elbírálása során elutasítási ok lehet, ha a kérelemmel érintett termőföldek nem szomszédosak belterületi földrészletekkel, továbbá a kérelmezett, az átlagosnál jobb minőségű termőföldek mellett gyengébb minőségű termőföldek is szomszédosak belterületi földrészletekkel. E bekezdés alkalmazása során szomszédos földrészleteknek minősülnek azok a földrészletek is, amelyeket önálló helyrajzi számon nyilvántartott út (árok, csatorna) választ el a belterülettől.

(5)⁷⁶ El kell utasítani a belterületbe vonás iránti kérelmet, ha az

a) nem olyan földrészletekre vonatkozik, amelyeket az önkormányzat a településszerkezeti tervben meghatározott célra 4 éven belül ténylegesen felhasználni tervez, vagy

b) olyan területfelhasználás céljára irányul, amely a település belterületén beépítésre kijelölt, de még fel nem használt területén megvalósítható.

(6)⁷⁷ Új község alakítása, településegyesítés megszüntetése esetén a belterületbe vonás során, valamint zártkerti ingatlannak a belterületbe vonása során a (2) bekezdés utolsó mondatát, a (3)–(5) bekezdés rendelkezéseit, továbbá a 11. § (2) bekezdésének első mondatát nem kell alkalmazni.

15/A. §⁷⁸ (1) Ha az ingatlanügyi hatóság a 15. § (1a) bekezdésében meghatározott körülmény fennállása mellett a termőföld belterületbe vonását engedélyezi, ezen engedély jogerőre emelkedése napjával a korábban kiadott végleges más célú hasznosítás engedélyezéséről szóló határozat hatályát veszti, feltéve, hogy a 22. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt földvédelmi járulékfizetési kötelezettség esedékessége a belterületbe vonás engedélyezéséről szóló határozat meghozatalának napjáig nem állt be. A végleges más célú hasznosítás engedélyezéséről szóló határozat hatályának megszűnéséről a belterületbe vonás engedélyezéséről szóló határozatban kell rendelkezni.